

Business
OMBUDSMAN
Council

01 квітня — 30 червня

КВАРТАЛЬНИЙ ЗВІТ 2020

**ТЕМА ЗВІТУ:
СПИСКИ РИЗИКОВИХ
ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ**

РБО ФІНАНСУЄТЬСЯ

через цільовий мультидоноровий рахунок Європейського банку реконструкції та розвитку (ЄБРР), відкритий у 2014 році.

Донорами є:

Європейський Союз

Нідерланди

Данія

Норвегія

Фінляндія

Польща

Франція

Швеція

Німеччина

Швейцарія

Італія

Велика Британія

Японія

США

ЗМІСТ

Вступне слово бізнес-омбудсмена	04
Огляд II кварталу 2020 року	06
1. ТЕНДЕНЦІЇ СКАРГ	08
1.1. Обсяг та характер отриманих скарг	08
1.2. Звернення, пов'язані з COVID-19	12
1.3. Часові межі проведення попереднього розгляду скарг	14
1.4. Кількість проведених розглядів та причини залишення скарг без руху	14
1.5. Часові межі проведення розслідувань	16
1.6. Державні органи, на які скаржилися найчастіше	17
1.7. Географія отриманих скарг	19
1.8. Портрет скаржників	20
1.9. Тема звіту: списки ризикових платників податків	22
1.10. Відгуки	28
2. ОГЛЯД РОЗСЛІДУВАНЬ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЕРЖАВНИМ ОРГАНАМ	30
2.1. Інформація по закритих справах та наданих рекомендаціях	30
2.2. Виявлені та вирішені системні проблеми	36
2.3. Новий системний звіт «Адміністрування податків, які сплачує бізнес»	40
2.4. Огляд важливих розслідувань	41
3. СПІВПРАЦЯ ЗІ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ	58
3.1. Законопроект №3607 «Про Установу бізнес-омбудсмена в Україні»	58
3.2. Співпраця з державними органами	66
3.3. Практичні семінари для бізнесу	67
3.4. Зв'язки з громадськістю	68

Скорочення «РБО», «Рада» використовуються по тексту звіту для позначення Ради бізнес-омбудсмена.

ВСТУПНЕ СЛОВО БІЗНЕС- ОМБУДСМЕНА

ШАНОВНІ ДРУЗИ, КОЛЕГИ ТА ПАРТНЕРИ,

Карантин, введений в березні цього року, вплинув на роботу Ради бізнес-омбудсмена у другому кварталі 2020 року. Якщо в першому кварталі 2020 року ми отримали 462 звернення від бізнесу, (що на 12% більше проти четвертого кварталу 2019 року), то у другому кварталі 2020 року кількість скарг зменшилася до 385, що на 77 скарг менше проти першого кварталу 2020 року та на 13 менше проти другого кварталу 2019 року. Водночас кількість скарг з п'яти ключових блоків звернень залишилася практично незмінною, а подекуди і виросла. Що ж обумовило скорочення кількості звернень?

По-перше, суттєво скоротилася кількість скарг з податкових перевірок. Значною мірою це обумовлено тим, що наприкінці березня уряд ввів мораторій на перевірки бізнесу (за

винятком перевірок, пов'язаних із бюджетним відшкодуванням ПДВ). Загалом ми отримали 55 скарг (на 35 менше проти I кв. 2020 р.) з податкових перевірок, у деяких з них оскаржувані висновки Державної податкової служби (ДПС) мали місце ще до карантину.

По-друге, значно скоротилася (з 33 до 8) кількість скарг на місцеві органи влади. Очевидно це пов'язано з тим, що [в Україні у зв'язку з карантином тимчасово призупинили свою діяльність 29% вітчизняних компаній, тоді як 6% повністю закрили свій бізнес.](#)*

Водночас першим за кількістю отриманих скарг стало включення підприємців до списку ризикових платників податків. Дуже часто підприємці не розуміли та не могли отримати відповідне пояснення від ДПС – через що

* https://bit.ly/ukrinform_covid-19

потрапили до такого списку та як з нього вийти. Ба більше, інколи існує підозра, що таке включення податківці використовують як жорсткий інструмент для тиску на бізнес за інші можливі порушення. Цього кварталу ми отримали 64 звернення від бізнесу з цього приводу (проти 16 скарг рівно рік тому). Саме тому ми присвятили окремий розділ звіту більш глибокому вивченню цього питання.

Кількість скарг на Нацполіцію та органи Прокуратури скоротилася проти попереднього кварталу, але несуттєво: на 9% та 14% відповідно. Бізнес менше скаржився на процесуальні зловживання, проте більше на бездіяльність та безпідставно відкриті кримінальні провадження. Водночас кількість скарг на СБУ зросла на 75% (з 4 до 7 скарг).

У звітному кварталі ми закрили 297 кейсів, що на 2 більше проти попереднього кварталу. Проте турбує наступне: лише 38% розслідувань завершилися успішно для скаржників (в той час як загалом за 2019 рік цей показник становив 59%). Наш ключовий партнер за кількістю кейсів та відповідно ключовий драйвер такого тренду – Державна податкова служба. Ми відслідковуємо подальшу долю всіх скарг, підтриманих Радою, але не задоволених Державною податковою службою (ДПС) у судах. Спостерігаємо, що часто підприємства використовують наші аргументи у суді. Більше того, близько 80% таких справ завершується на користь бізнесу. Зважаючи на те, що суди – це довго та витратно для обох сторін, ми закликаємо ДПС приділяти більшу увагу аргументам РБО саме на етапі адміністративного оскарження. Ми розуміємо, що розглядати справи без особистих зустрічей стало складніше. Певну інформацію чиновники не наважуються повідомляти телефоном та іншими електронними засобами зв'язку. В деяких регіонах дотепер використання таких каналів зв'язку не є типовим. Надію вселяє те, що у червні 2020 року під час нашої зустрічі Голова ДПС підкреслив важливість та готовність застосовувати онлайн-інструменти

для активного вирішення поточних питань та проводити зустрічі експертних груп у форматі відео-конференцій.

У новому системному звіті «Адміністрування податків, які сплачує бізнес» Рада поставила перед собою амбітне завдання – охопити найбільш «болючі» податкові питання, з якими стикалась на практиці розгляду 4241 скарги, отриманих від підприємців з травня 2015 року. Зокрема, Рада зупинилась на специфічних проблемних аспектах адміністрування податку на додану вартість, єдиного соціального внеску, єдиного податку та податку на прибуток підприємств. Публікація звіту запланована на серпень 2020 року.

Ми продовжили активну роботу над підготовкою документа, який закріпить діяльність РБО на рівні закону. 29 травня комітет ВРУ з питань економічного розвитку рекомендував відхилити старий законопроект про установу, щоб дати дорогу новому, актуалізованому та доопрацьованому. 5 червня 2020 року у ВР зареєстрували законопроект «Про Установу бізнес-омбудсмена в Україні», авторами якого стали Дмитро Наталуха, Дмитро Кисилевський, Ігор Марчук та інші – загалом 39 депутатів з різних фракцій. Профільний комітет ВРУ з питань економічного розвитку підтримав документ, проголосував за нього майже одногосно та відправив його на пленарне засідання ВР. Прийняття закону буде позитивним сигналом для українських та іноземних інвесторів, та доведе, що Україна керується верховенством права та використовує всі інструменти захисту прав бізнесу від порушень державних органів.

Адаптуючись до вимог часу, ми почали проводити заходи у форматі вебінарів. Разом з партнером Американською торговельною палатою в Україні ми провели дві онлайн зустрічі з бізнесом: з податкових питань та ефективної комунікації з державними органами. На черзі нові актуальні теми, які ми проаналізуємо та висвітлимо у колаборації з професійними та бізнес-асоціаціями.

Mark Sujacki

ОГЛЯД ІІ КВАРТАЛУ 2020 РОКУ

385

СКАРГ
ОТРИМАНО

297

СПРАВ
ЗАКРИТО

ПРЯМИЙ
ФІНАНСОВИЙ
ЕФЕКТ:

46 МЛН.
ГРН.

98%

ЗАЯВНИКІВ, ЯКІ
НАДАЛИ ВІДГУКИ, БУЛИ
ЗАДОВОЛЕНІ РОБОТОЮ
РАДИ

89%

ІНДИВІДУАЛЬНИХ
РЕКОМЕНДАЦІЙ,
НАДАНИХ РАДОЮ
БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА
ДЕРЖАВНИМ ОРГАНАМ,
ВЖЕ ВИКОНАНО

ТОП-5 ПРЕДМЕТІВ ЗВЕРНЕНЬ

68% Податкові питання

12% Дії правоохоронних органів

5% Дії державних регуляторів

3% Митні питання

2% Дії місцевих органів влади

ТОП-5 ІНДУСТРИЙ

22% Оптова торгівля

14% Виробництво

13% Сільське господарство та гірничодобувна промисловість

11% Нерухомість та будівництво

10% Приватні підприємці

ТОП-5 НАЙАКТИВНІШИХ РЕГІОНІВ

41% Київ

10% Київська область

9% Дніпропетровська область

9% Харківська область

7% Одеська область

РОЗМІР БІЗНЕСУ

27%
Великий

73%
Малий/
середній

КАПІТАЛ

14%
Бізнес з
іноземними
інвестиціями

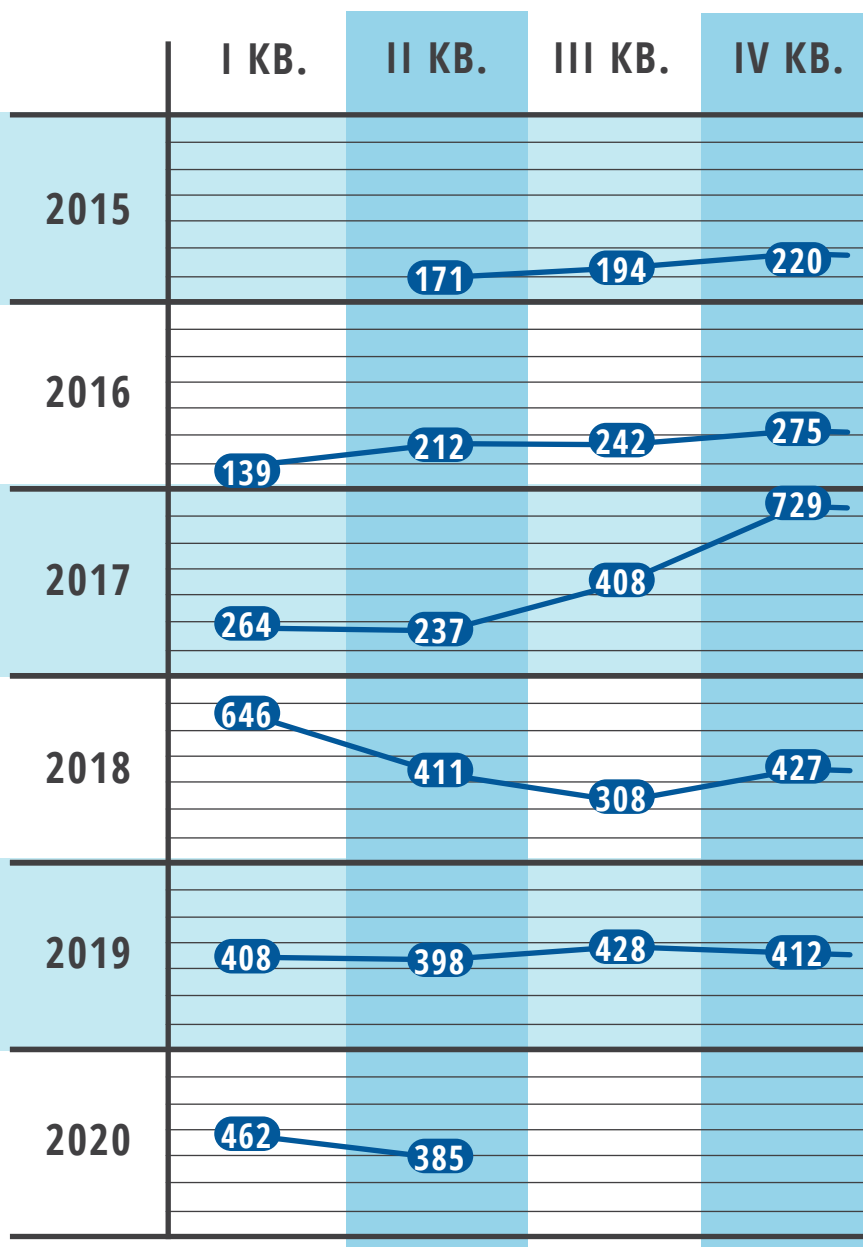
86%
Український
бізнес

1. ТЕНДЕНЦІЇ СКАРГ

1.1. ОБСЯГ ТА ХАРАКТЕР ОТРИМАНИХ СКАРГ

(п.5.3.1 (а) Регламенту)

ОБСЯГ ОТРИМАНИХ СКАРГ

У звітному кварталі
Рада отримала

385

звернень від бізнесу
на неправомірні дії
державних органів.

ЗАГАЛОМ З ТРАВНЯ 2015 РОКУ
МИ ОТРИМАЛИ

7375

СКАРГ.

ТОП-10 ПРЕДМЕТІВ СКАРГ У ІІ КВАРТАЛІ 2020 РОКУ

ПРЕДМЕТ	2 КВ. 2020	І КВ. 2020	2 КВ. 2019
ПОДАТКОВІ ПИТАННЯ	261	270	239
Включення до списків ризикових платників податків	64	49	16
Податкові перевірки	55	90	90
Зупинення реєстрації податкових накладних	53	19	33
Невиконання судових рішень щодо реєстрації податкових накладних	21	41	19
Електронне адміністрування ПДВ	17	11	14
Податкові кримінальні справи	7	14	12
Анулювання/відновлення/відмова у реєстрації платників ПДВ	2	1	1
Затримка з повернення ПДВ	1	1	2
Розірвання договору про невизнання електронної звітності	0	2	2
Інші податкові питання	41	41	50
ДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ	29	32	27
Процесуальні зловживання	16	19	12
Бездіяльність	10	8	11
Кримінальні провадження проти бізнесу	0	3	1
Звинувачення у корупції	0	1	0
Інші дії	3	1	3
ДІЇ ДЕРЖАВНИХ РЕГУЛЯТОРІВ	18	20	36
Антимонопольний комітет (АМКУ)	4	1	2
Державна архітектурно-будівельна інспекція (ДАБІ)	4	2	5
Держгеокадастр	0	4	4
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП)	0	1	1
Національний банк (НБУ)	0	2	0
Державні регулятори – інші дії	10	10	24

ПРЕДМЕТ	2 КВ. 2020	І КВ. 2020	2 КВ. 2019
МИТНІ ПИТАННЯ	13	18	19
Оцінка митної вартості	7	9	9
Митне оформлення (затримка/відмова)	4	6	5
Митні питання – інші дії	2	3	2
ДІЇ ОРГАНІВ ПРОКУРАТУРИ	12	14	22
Процесуальні зловживання	6	9	11
Кримінальні провадження проти бізнесу	3	2	6
Бездіяльність	2	2	5
Інші дії	1	0	0
ДІЇ МІСЦЕВИХ ОРГАНІВ ВЛАДИ	8	33	20
Виділення земельних ділянок	2	5	5
Інші дії	6	17	11
ДІЇ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ	8	13	14
Департамент державної реєстрації	6	6	7
Виконавча служба	2	2	7
ДІЇ ДЕРЖАВНИХ КОМПАНІЙ	7	10	15
Інвестиційні/комерційні спори	4	1	0
Дії державних компаній – зловживання владою	3	7	2
ДІЇ СЛУЖБИ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	7	4	3
Процесуальні зловживання	5	3	3
Звинувачення у корупції	1	1	0
Інші дії	1	1	0
ЗАКОНОПРОЄКТИ ТА ЗМІНИ ДО НИХ	5	5	1
Недоліки нормативно-правової бази – державні регулятори	2	2	0
Недоліки нормативно-правової бази – податкові питання	1	2	0
Недоліки нормативно-правової бази – інші дії	2	1	1

ПОДАТКОВІ ПИТАННЯ

Вперше за 5 років діяльності найпоширенішим предметом звернень (17%) стало включення підприємств до списку ризикових платників податків. Ми отримали 64 скарги з цього приводу, що на третину більше проти I кварталу 2020 року та в чотири рази більше проти II кварталу 2019 року. Розуміючи важливість проблеми, ми присвятили окремий розділ нашого звіту її аналізу ([стр. 22-27](#)).

Разом з тим кількість оскаржень результатів податкових перевірок у II кварталі 2020 року зменшилась на 39% проти I кварталу 2020 року. Передусім, це стало наслідком мораторію на податкові перевірки, запровадженим з 18 березня по 31 травня 2020 року, щоб підтримати бізнес та допомогти йому впоратися з карантинними обмеженнями. Уряд встановив мораторій на проведення документальних та фактичних перевірок бізнесу, за винятком перевірок, пов'язаних із бюджетним відшкодуванням ПДВ. Таке зниження кількості звернень значно вплинуло на загальну кількість скарг підприємців у II кварталі 2020 року.

У звітному періоді кількість звернень стосовно «класичного» блокування податкових накладних, які мали тенденцію до зниження протягом 2019-2020 рр., значно зросла: +179% (з 19 до 53) проти попереднього кварталу та +61% (з 33 до 53) проти минулого року.

Як порівняти з I кварталом 2020 року, підприємці направили нам удвічі менше скарг стосовно невиконання податковим органом судових рішень з реєстрації накладних. Проте кількість отриманих скарг з цього предмету (21) все ще доволі велика.

Порівняно з I кварталом 2020 року ми отримали більше звернень щодо електронного адміністрування ПДВ та припинення реєстрації платників ПДВ, але вдвічі менше скарг стосовно податкових кримінальних справ.

ДІЇ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

Загалом у II кварталі 2020 року підприємці 48 разів скаржилися до нас на порушення правоохоронців – в абсолютних цифрах це на 2 кейси менше проти I кварталу 2020 року. Водночас ми спостерігали збільшення кількості звернень щодо окремих предметів скарг та навіть державних органів.

Хоча загальна кількість скарг, що стосується дій Національної поліції зменшилась на 9% (з 32 у I кварталі 2020 року до 29 у II кварталі 2020 року), головним чином, через зменшення кількості звернень, пов'язаних з її процесуальними зловживаннями, скарги на бездіяльність Національної поліції збільшилися на 25% (з 8 до 10).

Компанії менше скаржилися на дії органів Прокуратури. Зокрема, порівняно з I кварталом 2020 року ми отримали на третину менше звернень (з 9 до 6) щодо процесуальних зловживань цього державного органу.

І навпаки, кількість скарг бізнесу на дії Служби безпеки України зросла на 75% проти I кварталу 2020 року і на 133% проти II кварталу 2019 року. Однак в абсолютних цифрах збільшення кількості скарг з цього приводу було не таким значним: з 4 до 7 та з 3 до 7 звернень відповідно.

ДІЇ ДЕРЖАВНИХ РЕГУЛЯТОРІВ

Порівняно з I кварталом 2020 року кількість звернень з цього блоку зменшилась на дві скарги – з 20 до 18. Компанії подали більше скарг на АМКУ, ДАБІ, але взагалі не скаржилися на дії Держгеокадастру, НКРЕКП та НБУ. Кількість звернень, пов'язаних з іншими державними регуляторами, залишилась стабільною – на рівні 10 скарг за квартал.

МИТНІ ПИТАННЯ

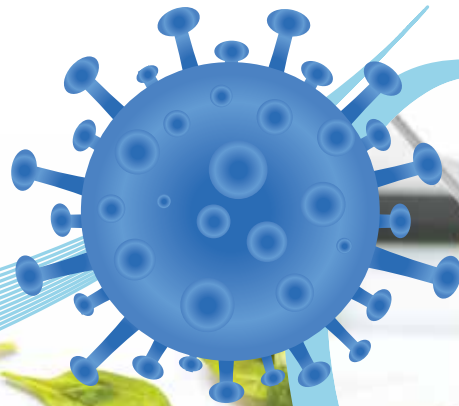
У II кварталі 2020 року кількість скарг з усіх предметів митних питань зменшилася: оцінка митної вартості (-22%), затримки та відмови у митному оформленні (-33%) та інші митні питання (-33%). Загалом це призвело до зменшення кількості звернень бізнесу на 28% проти I кварталу 2020 року.

ІНШІ ПИТАННЯ

Порівняно з I кварталом 2020 року ми зафіксували значне скорочення (-76%) кількості скарг на органи місцевого самоврядування: з 33 до 8. Підприємства також скаржилися менше на зловживання Міністерства юстиції (-38%) та дії державних підприємств (-30%). Проте кількість пропозицій щодо внесення змін до законодавства, залишилася незмінною (5 звернень).

1.2. СКАРГИ, ПОВ'ЯЗАНІ З COVID-19

В II кварталі 2020 року ми продовжили отримувати скарги від бізнесу, пов'язані з карантинними обмеженнями у контексті COVID-19.

Два окремих підприємства,

ЕКСПЕДИТОРСЬКА КОМПАНІЯ ТА ДИСТРИБ'ЮТОР ФРУКТІВ І ОВОЧІВ,

повідомили, що не змогли оскаржити рішення податкових перевірок Державної податкової служби (ДПС) через сплив 10-денного терміну, визначеного у Податковому Кодексі.

Справа в тому, що 30.03.2020 законом №540-IX 10-денний термін було скасовано на період дії карантину. Проте у систему ДПС не внесли відповідні технічні зміни. Через це скарги підприємців відхилялися автоматично. Це системна проблема, яка стосується багатьох підприємців і потребує внесення відповідних змін у програмне забезпечення ДПС. Рада взяла скарги в роботу.

ПРИВАТНА ПІДПРИЄМИЦЯ (ФОП) З ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ

не змогла отримати допомогу від держави по безробіттю. Відповідно до законодавства, ФОПи, які через карантин змушені були призупинити підприємницьку діяльність, мають право отримати від держави допомогу по безробіттю в такому ж порядку, як і наймані працівники, які втратили роботу через карантин. При цьому Кабмін нещодавно вніс зміну до відповідної постанови, і уточнив, що право на таку допомогу по безробіттю мають навіть ті ФОПи, які не платили єдиний соціальний внесок, а саме ті з них, хто є пенсіонером за віком або особою з інвалідністю. Вони мають право на допомогу в розмірі 2/3 від мінімальної зарплати (2782 грн.) за період до 4 місяців, коли вони не отримували доходу під час карантину.

Наша скаржниця (ФОП з інвалідністю) стверджує, що намагалася отримати таку допомогу, але в центрі зайнятості у неї відмовилися навіть приймати заяву. За її словами, така ж ситуація в інших ФОПів. Взяли цю скаргу в роботу, розпочали відповідну комунікацію з Мінсоцполітики.

ОБЛАСНА АСОЦІАЦІЯ ОРЕНДОДАВЦІВ І ПІДПРИЄМЦІВ

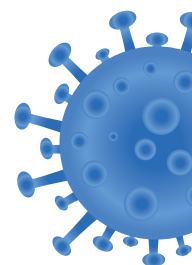
подала групову скаргу. Якщо ФОПи-єдинники (I і II групи), які платять фіксовану ставку податку незалежно від факту отримання доходу в зв'язку з карантином вирішили припинити реєстрацію ФОПа, а потім через декілька місяців вирішать відновити свою діяльність і повторно зареєструватися як ФОПи, вони не зможуть до кінця 2020 року перебувати на спрощеній системі оподаткування. Адже саме так тлумачить відповідну норму податкова. Разом з тим, є невелика кількість судових рішень на користь платників, які стверджують про неправомірність такого тлумачення норми. Ми направили листи ДПС, Мінфіну та Комітету ВРУ з проханням переглянути поточний підхід застосування відповідної норми. Це системна проблема, яку ми винесли у новий системний звіт.

Деякі проблеми, що тягнулися роками, навпаки, вдалося вирішити з початком пандемії. Так,

ВИРОБНИКИ АНТИСЕПТИКІВ

нарешті змогли отримати реєстраційні документи на товари.

З 2018 року порядок держреєстрації дезінфікуючих засобів змінився: замість Держсанепідслужби відповідальність за реєстрацію антисептиків перейшла до МОЗ. Через відсутність нормативної бази нова процедура не запрацювала. Відтоді жоден виробник так і не зміг зареєструвати або перереєструвати свій товар. У березні 2020 року Кабінет Міністрів України прийняв Постанову №908, якою спростив механізм державної реєстрації дезінфекційних засобів. На цій підставі два наші скаржники успішно перереєстрували дезінфекційні засоби, попередня реєстрація яких закінчилася минулого року. На полицях з'явився такий важливий у період карантину товар.

1.3. ЧАСОВІ МЕЖІ ПРОВЕДЕННЯ РОЗГЛЯДІВ

(п.5.3.1 (b) Регламенту)

У звітному кварталі попередній розгляд скарг в середньому склав

7.7

робочих днів, що на 2 дні менше за попередній квартал.

Як передбачає наш Регламент, час попереднього вивчення скарг не має перевищувати 10 робочих днів.

1.4. КІЛЬКІСТЬ ПРОВЕДЕНИХ РОЗГЛЯДІВ ТА ПРИЧИНИ ЗАЛИШЕННЯ СКАРГ БЕЗ РУХУ

(пункт Регламенту 5.3.1 (c))

У II кварталі 2020 року РБО провела 245 розслідувань з 385 отриманих скарг (64%). Решта залишилася на стадії попереднього розгляду (14%) або була відхилена як така, що не відповідає критеріям Ради (23%) станом на 30 червня 2020 року.

245
Розслідування

ЧАСТКА РОЗПОЧАТИХ РОЗСЛІДУВАНЬ:

2 КВ. 2020	245
1 КВ. 2020	248
2 КВ. 2019	217

ЧАСТКА ВІДХИЛЕНИХ СКАРГ:

2 КВ. 2020	— 23%
1 КВ. 2020	— 26%
2 КВ. 2019	— 30%

ОСНОВНІ ПРИЧИНИ ВІДХИЛЕННЯ СКАРГ У ІІ КВАРТАЛІ 2020 РОКУ

	2 КВ. 2020	1 КВ. 2020	2 КВ. 2019
Скарги, розгляд яких не належить до компетенції бізнес-омбудсмена	49	69	51
Скарги, що є предметом будь-якого судового провадження або арбітражного розгляду, або щодо яких було винесено судові, арбітражне або будь-яке подібне рішення	14	20	22
На думку бізнес-омбудсмена скаржник не виявив достатній рівень співпраці	10	12	13
На думку бізнес-омбудсмена скарга безпідставна або інші органи або установи вже розглядають таку справу	4	11	8
Скарги у зв'язку із законністю та/або дійсністю будь-яких рішень, постанов та ухвал судів	1	6	5
Скарга, яка подається повторно після прийняття рішення бізнес-омбудсменом про залишення її без руху	4	6	4
Скарги в межах господарських відносин між суб'єктами господарювання приватної форми власності	1	2	3
Сторона, яка зазнала впливу недобросовісної поведінки, не вичерпала принаймні одну інстанцію адміністративного оскарження	0	2	3
Усі інші	4	8	10

Переважна причина (57%) відхилення скарг – вони були поза межами компетенції бізнес-омбудсмена. Активні судові провадження (16%) та недостатній рівень співпраці з боку скаржника (12%) також були розповсюдженими у другому кварталі 2020 року.

1.5. ЧАСОВІ МЕЖІ ПРОВЕДЕННЯ РОЗСЛІДУВАНЬ

(п. 5.3.1 (d) Регламенту)

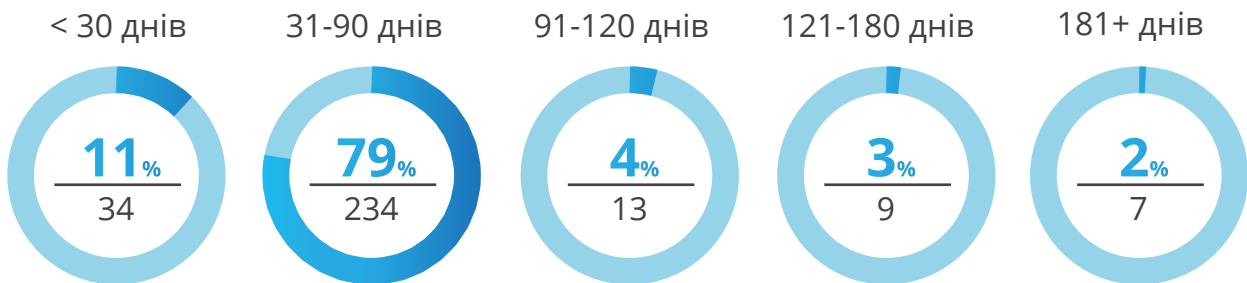
У звітному періоді РБО закрила 297 справ, що на 2 справи більше, ніж у попередньому кварталі. Середній час цих розслідувань склав 75 днів. Це означає, що ми чудово вклалися у норматив нашого Регламенту – 90 днів.

СЕРЕДНІЙ ЧАС РОЗСЛІДУВАННЯ ЦИХ СПРАВ:

2 КВ. 2020	75 днів
1 КВ. 2020	74 дні
2 КВ. 2019	72 дні

ВІДСОТОК ЗАКРИТИХ СПРАВ ПО ДНЯХ:

Більшість кейсів – 268, що становить 90% від усіх закритих розслідувань у II кварталі 2020 року, ми розслідували протягом 90 днів, як передбачає наш Регламент. Розгляд 9% скарг потребував додаткового часу.

ВИСЛОВЛЮЄМО РАДІ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА ЩИРУ ПОДЯКУ ЗА ОПЕРАТИВНЕ РЕАГУВАННЯ, НАЛЕЖНИЙ РОЗГЛЯД НАШОЇ СКАРГИ ТА ПРОФЕСІЙНУ ДОПОМОГУ У ВИРІШЕННІ ПИТАННЯ.

**ЯРОСЛАВ ДЕМЧУК
АДВОКАТ
ТОВ «4 СЕЗОНИ ЗЕРНА»**

1.6. ДЕРЖАВНІ ОРГАНИ, НА ЯКІ СКАРЖИЛИСЯ НАЙЧАСТІШЕ

ТОП-10 СКАРГ НА:

	2 КВ. 2020	1 КВ. 2020	2 КВ. 2019
Державна податкова служба, Державна митна служба, Державна фіскальна служба	275	290	259
Державна податкова служба	255	256	228
Державна митна служба	13	18	19
Державна фіскальна служба	7	14	12
Національна поліція	29	32	27
Прокуратура	13	12	22
Парламент, Кабінет Міністрів та Президент	8	7	4
Органи місцевого самоврядування	8	33	22
Міністерство юстиції	8	14	15
Служба безпеки України	7	4	3
Державні підприємства	5	9	2
Міністерство соціальної політики	5	4	7
Антимонопольний комітет	4	1	2

У II кварталі 2020 року компанії подали 255 скарг на зловживання Державної податкової служби, що тільки на 1 скаргу менше проти попереднього кварталу. Водночас кількість скарг на дії Державної митної служби та Податкової міліції скоротилася на 28% та 50% відповідно.

Серед правоохоронних органів, ми спостерігали зменшення кількості звернень щодо Національної поліції (-9%), але отримали більше скарг на дії Прокуратури (+8%) та Служби безпеки України (+75%).

Кількість звернень стосовно органів місцевого самоврядування значно зменшилася проти I кварталу 2020 року. Вочевидь це пов'язано з примусовим закриттям бізнесу, зокрема в регіонах, у зв'язку зі спалахом COVID-19 та застосуванням відповідних обмежень щодо ведення бізнесу в цей період.

ІНШІ ОРГАНИ НА ЯКІ НАДІЙШЛИ СКАРГИ:

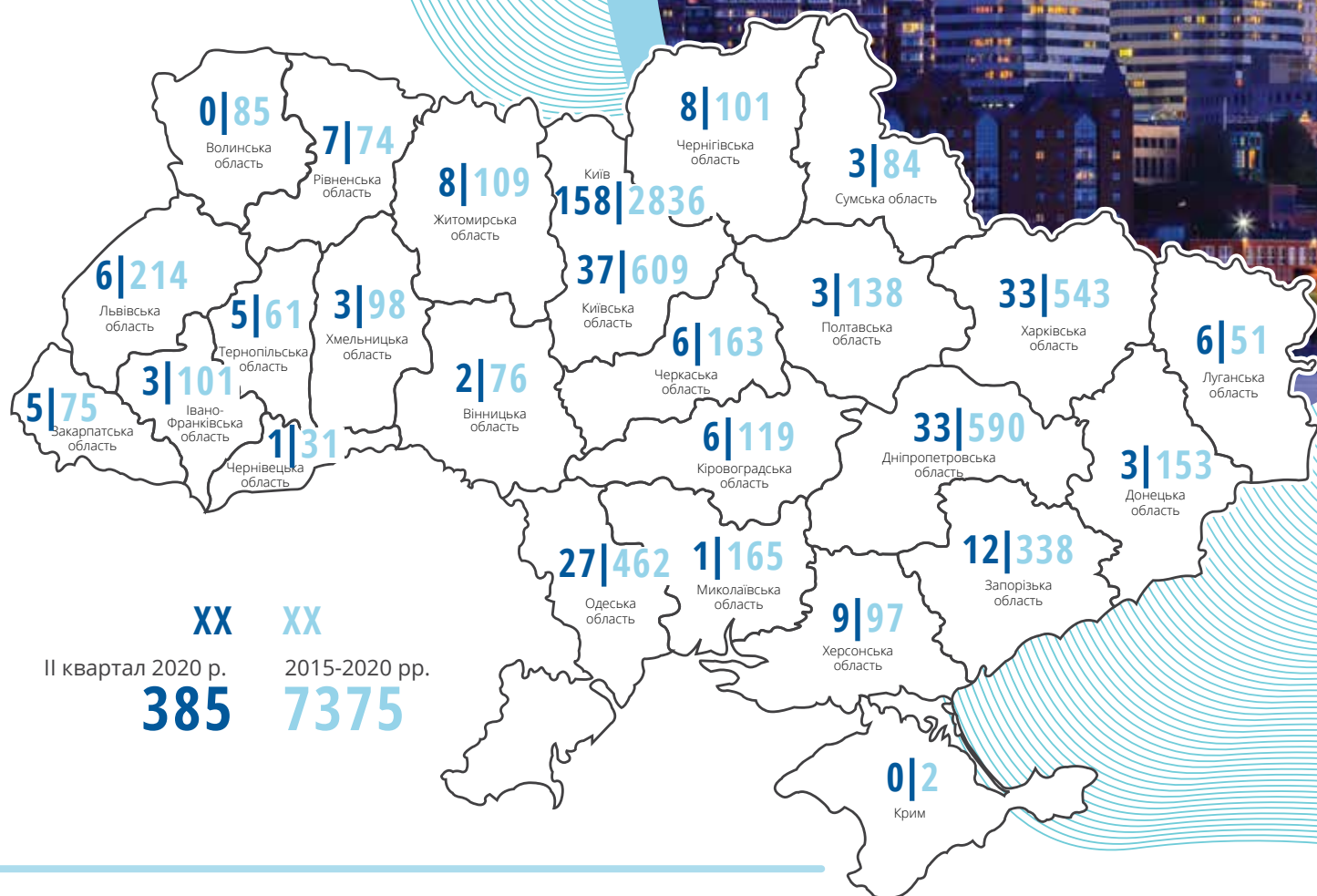
	Кількість отриманих скарг у 2 КВ. 2020	Кількість отриманих скарг у 1 КВ. 2020	Кількість отриманих скарг у 2 КВ. 2019
Міністерство розвитку громад та територій	4	3	5
Державне бюро розслідувань	3	10	1
Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів	2	9	1
Міністерство фінансів	2	5	2
Комунальні господарства	2	3	0
Національне антикорупційне бюро	2	2	1
Міністерство освіти та науки	1	0	0
Державна служба з надзвичайних ситуацій	1	0	0
Державна прикордонна служба	1	0	0
Міністерство охорони здоров'я	1	1	2
Державні фонди	1	1	0
Міністерство інфраструктури	1	4	2
Міністерство внутрішніх справ	1	0	1
Інші	1	2	3

ВИСОКИЙ РІВЕНЬ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ ТА ПРАКТИЧНИЙ ДОСВІД УПОВНОВАЖЕНИХ ІНСПЕКТОРІВ ДОЗВОЛИЛИ ОСТАТОЧНО ВИРІШИТИ ПРОБЛЕМНЕ ТА ВКРАЙ ВАЖЛИВЕ ПИТАННЯ БЕЗ ЗВЕРНЕННЯ ПІДПРИЄМСТВА ДО СУДУ, ПРОТЕ ВИКЛЮЧНО ШЛЯХОМ КОНСТРУКТИВНОГО ДІАЛОГУ ІЗ ПРЕДСТАВНИКАМИ КОНТРОЛЮЮЧОГО ОРГАНУ.

В. АВЕРКІН
ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР
ДП «БЕСТ АЛЬТЕРНАТИВА»

1.7. ГЕОГРАФІЯ ОТРИМАНИХ СКАРГ

II квартал 2020 р. **385**
 2015-2020 рр. **7375**

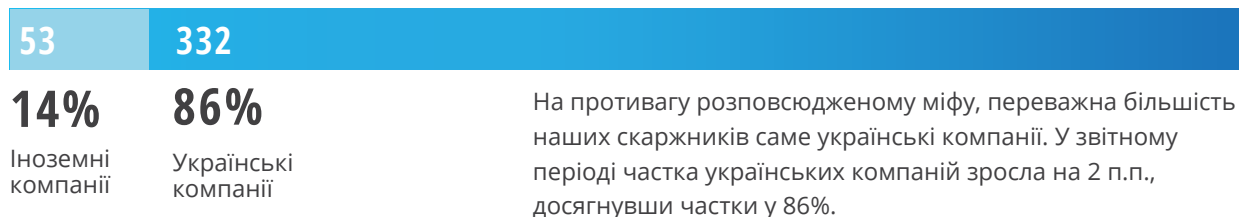
ТОП-5 РЕГІОНІВ

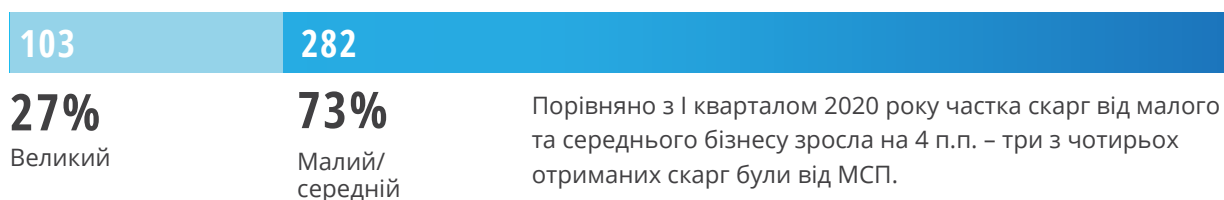
Ми отримали 75% скарг з п'яти основних регіонів: м. Києва, Київської, Дніпропетровської, Харківської та Одеської областей. Більше того, найбільше зростання кількості скарг зафіксовано в Київській, Дніпропетровській, Харківській та Одеській областях, частка скарг з яких збільшилася на 1 п.п. проти I кварталу 2020 року, а частка скарг зі столиці – на 2 п.п. відповідно.

1.8. ПОРТРЕТ СКАРЖНИКІВ

ДЖЕРЕЛО КАПІТАЛУ

РОЗМІР БІЗНЕСУ

ТОП-5 ІНДУСТРІЙ, ЯКІ СКАРЖИЛИСЯ ДО РБО

	2 КВ. 2020	1 КВ. 2020	2 КВ. 2019
ОПТОВА ТОРГІВЛЯ ТА ДИСТРИБУЦІЯ	86	120	88
ВИРОБНИЦТВО	55	58	54
СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО ТА ГІРНИЧОДОБУВНА ПРОМИСЛОВІСТЬ	49	33	37
НЕРУХОМІСТЬ ТА БУДІВНИЦТВО	41	52	43
ПРИВАТНІ ПІДПРИЄМЦІ	40	42	42
ВСІ ІНШІ	114	157	134

Більшість звернень надійшли до Ради від оптовиків (22%), виробників (13%), представників агробізнесу та гірничодобувної промисловості (13%), нерухомості та будівництва (11%) та ФОПів (10%). Порівняно з I кварталом 2020 року ми отримали на 48% більше скарг зі сфери сільського господарства та гірничодобувної промисловості, водночас на 28% менше від представників оптової торгівлі та дистрибуції та на 21% менше від сфери нерухомості та будівництва.

ІНШІ ГАЛУЗІ ПРОМИСЛОВОСТІ:

Роздрібна торгівля	17	Діяльність громадських організацій	3
Автотранспорт	13	Наукові дослідження та розробки	3
Виробництво, передача та розподілення електроенергії	11	Транспортування та зберігання	3
Фізична особа	7	Рекламна діяльність	2
Фінансові послуги	6	Банківська діяльність	2
Послуги з ремонтного та технічного обслуговування	6	Консалтинг	2
Електромонтажні роботи	4	Діяльність в сфері інжинірингу, геології та геодезії	2
Постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря	4	Тваринництво (розведення худоби та/або птиці)	2
Освіта	3	Здоров'я фармацевтика та біотехнології	2
Інформація та телекомунікації	3	Прокат, оренда та лізинг	2
Поліграфічна діяльність, друкування, тиражування	3	Інвестиційні компанії	2
		Збирання та видалення відходів	2
		Діяльність у сфері архітектури	1
		Комп'ютери та електроніка	1
		Рибальство	1
		Лісове господарство та лісозаготівля	1
		Вантажний морський транспорт	1
		Обслуговування будинків і територій	1
		Добування сирової нафти та природного газу	1
		Переробна промисловість	1
		Видавничо-поліграфічні послуги	1
		Інше	1

МИ ВИСЛОВЛЮЄМО ЩИРУ ПОДЯКУ РАДІ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА ЗА ВИСОКИЙ ПРОФЕСІОНАЛІЗМ, ДОКЛАДЕНІ ЗУСИЛЛЯ У ВДОСКОНАЛЕННІ ТА ПОЛІПШЕННІ УМОВ ПРОВАДЖЕННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЗАПОБІГАННЯ ПОРУШЕННЯМ ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ ПІДПРИЄМСТВА.

**М.Б. ДУБИНА
АДВОКАТ**

1.9. ТЕМА ЗВІТУ: ВКЛЮЧЕННЯ ДО СПИСКІВ РИЗИКОВИХ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ

За весь час роботи Рада бізнес-омбудсмена отримала від підприємців 1673 скарг на зупинення реєстрації податкових накладних – це майже чверть усіх звернень.

У II кв. 2020 р. Рада одержала 138 скарг з цієї тематики. Хоча кількість скарг навіть не наблизилась до пікового сплеску, який

спостерігався у IV кв. 2017 р., Рада не може ігнорувати той факт, ця категорія звернень продовжує зростати вже шостий квартал поспіль. Так, кількість скарг у другому кварталі зростає майже на третину проти I кв. 2020 р. (з 109 до 138 скарг) та понад вдвічі проти II кв. 2019 р. (з 68 до 138 скарг).

ДИНАМІКА СКАРГ ЩОДО ЗУПИНЕННЯ РЕЄСТРАЦІЇ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ (III КВАРТАЛ 2017 РОКУ-II КВАРТАЛ 2020 РОКУ)

	Класичне блокування податкових накладних	Включення в списки ризикових платників податків	Невиконання судових рішень щодо реєстрації податкових накладних
3 КВ. 2017	164		
4 КВ. 2017	368		
1 КВ. 2018	303		
2 КВ. 2018	108	6	1
3 КВ. 2018	45	1	5
4 КВ. 2018	89	3	12
1 КВ. 2019	26	13	24
2 КВ. 2019	33	16	19
3 КВ. 2019	16	45	31
4 КВ. 2019	20	47	31
1 КВ. 2020	19	49	41
2 КВ. 2020	53	64	21
ВСЬОГО	1244	244	185

Підприємці почали звертатися до РБО з приводу блокування податкових накладних одночасно із запуском нової системи автоматичної реєстрації податкових накладних. Поки робота інструменту налагоджувалася, ми отримували сотні скарг за квартал з цього приводу – пік звернень (368) зафіксовано у IV кв. 2017 року. Очевидно, що з II кв. 2018 року робота системи почала виходити на стабільний ефективний рівень, разом з тим у нашому портфоліо з'явилися ще два пов'язані предмети скарг: включення підприємців до списків ризикових платників податків та невиконання податковим органом судових рішень щодо реєстрації податкових накладних.

СТРУКТУРА СКАРГ, ПОВ'ЯЗАНИХ ІЗ ЗУПИНКОЮ РЕЄСТРАЦІЇ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ (ІІІ КВ. 2017 РОКУ-ІІ КВ. 2020 РОКУ)

Таким чином, станом на 30 червня 2020 року майже три чверті звернень бізнесу стосувалися «класичного» зупинення реєстрації податкових накладних. У 15% випадків підприємці скаржилися на включення до списку ризикових платників податків. Ще 11% скарг стосувалися вже невиконання податковим органом судових рішень щодо реєстрації податкових накладних.

БЛОКУВАННЯ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ: СТАТУСИ ЗАКРИТИХ СПРАВ (ІІІ КВАРТАЛ 2017 РОКУ-ІІ КВАРТАЛ 2020 РОКУ)

	Класичне блокування податкових накладних	Включення в списки ризикових платників податків	Невиконання судових рішень щодо реєстрації податкових накладних
Справи, закриті успішно	800	86	146
Справи, закриті з рекомендаціями	2	10	11
Справи, закриті без успіху	198	57	3
ВСЬОГО	1000	153	160

Частина отриманих скарг ми були змушені відхилити, оскільки вони не відповідали формальним вимогам Ради. Станом на кінець 2 кв 2020 року частина знаходилася на етапі попереднього вивчення. Загалом з усіх отриманих скарг ми вже закрили 1313 справ (78%).

З них більшість (79%) завершилася успішно для підприємців. Варто зазначити, що відсоток успішно закритих справ з цього питання на 15 п.п. вищий за наш середній показник з усіх предметів звернень (64%). При цьому найвищий показник успішності (91%) – по справах, що вимагали виконання державним органом судового рішення, яке вже набуло законної сили. Найменший (56%) – по виключенню підприємців зі списків ризикових платників податків.

БЛОКУВАННЯ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ: ГЕОГРАФІЯ ОТРИМАНИХ СКАРГ

- 244** Включення до переліку ризикових платників податків
- 185** Невиконання судових рішень щодо реєстрації податкових накладних
- 1244** Зупинення реєстрації податкових накладних

БЛОКУВАННЯ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ: ПОХОДЖЕННЯ КАПІТАЛУ КОМПАНІЙ

	Включення в списки ризикових платників податків	Невиконання судових рішень щодо реєстрації податкових накладних	Класичне блокування податкових накладних	Всього
УКРАЇНСЬКІ КОМПАНІЇ	240	179	1209	1628
ІНОЗЕМНІ КОМПАНІЇ	4	6	35	45
	244	185	1244	1673

Майже всі (97%) скаргники, які зверталися до нас з проблемою блокування податкових накладних – українські компанії.

ЗМІНИ ВНУТРІШНЬОЇ СТРУКТУРИ СКАРГ СТОСОВНО ЗУПИНЕННЯ ПОДАТКОВИХ НАКЛАДНИХ

Спостереження щодо зростання кількості звернень з блокування податкових накладних шостий квартал поспіль спонукає додатково заглибитись у проблематику скарг цієї категорії.

При такому заглибленні стає очевидним, що «класичні» скарги, з якими Рада масово мала справу у 2017 – на початку 2018 років (скарги, в яких бізнес просить Раду посприяти розблокуванню одної чи кількох податкових накладних) поступово стали вже рідкісними.

Рада пов'язує цю тенденцію як із тим, що загальна кількість заблокованих податкових накладних в Україні зменшується (про що не втомлюється доповідати ДПС України), так і з тим, що частина бізнесу звикла до процедури їх розблокування та наразі сприймає її як рутинний бюрократичний процес, проходження якого не потребує звернення до бізнес-омбудсмена.

- Майже цілковите зникнення «класичних» скарг було компенсовано зростанням іншого типу скарг з цієї категорії – скарг, в яких бізнес просить посприяти **виконанню судових рішень**, які зобов'язують податкові органи зареєструвати податкові накладні. Ця тенденція є природною. Адже на даний час завершилися судові процеси по тисячам податкових накладних, які були заблоковані ще у 2017-2018 роках. Більшість судових рішень в цій категорії справ ухвалюється на користь платників податків. Відтак, питання виконання цих судових рішень набуває актуальності.
- Ще чіткіше прослідковується зростання кількості скарг, в яких бізнес оскаржує своє включення до так званих **«переліків ризикових платників податків»** (що, в свою чергу, є передумовою для блокування податкових накладних). Ця підкатегорія викликає особливе занепокоєння, тому на ній зупинимось детальніше.

У ЧОМУ ПРОБЛЕМАТИКА «ПЕРЕЛІКІВ РИЗИКОВИХ ПЛАТНИКІВ ПОДАТКІВ»

Такі переліки почали вестися з 22 березня 2018 р., із запуском нової версії системи автоматизованого моніторингу податкових накладних (відомої під абревіатурою «СМКОР»). Змінене нормативне регулювання надало податковим органам регіонального рівня (спеціальним комісіям у їхньому складі) повноваження вести такі переліки. Було встановлено, що СМКОР зупиняє всі податкові накладні, які складаються платниками податків, що включені до таких переліків.

Фактично, якщо перша версія СМКОР була практично повністю автоматизованою (намагалася відшукати ризикові господарські операції виключно на підставі аналізу їхніх об'єктивних параметрів, (таких як обсяги та типи товарів і послуг), то у другій версії –

штучний інтелект поступався провідною роллю працівникам податкових органів. Саме їм належало аналізувати діяльність платників ПДВ та вручну включати тих з них, які, на їхню думку, причетні до незаконних оборотів із ПДВ, до відповідних переліків.

Станом на 07.02.2020 р., за даними ДПС України, до переліків ризикових платників податків було внесено 24 767 платників ПДВ в Україні. Точно невідомо, яка частка з них є фіктивними підприємствами, які існують виключно для шахрайських схем з ПДВ, яка – реальними підприємствами, що, тим не менш, суттєво задіяні у шахрайських схемах з ПДВ, а яка – законослухняним бізнесом, який взагалі не задіяний або істотно не задіяний в таких схемах.

На підставі власних спостережень, які не позбавлені певної суб'єктивності, однак базуються на значних масивах даних, Рада схильна загалом погодитись з думкою податкових органів, що більшість платників податків, які внесені до переліків, зі значною вірогідністю можуть бути фіктивними підприємствами або ж реальним бізнесом, але який суттєво задіяний у шахрайських схемах з ПДВ.

Між тим, це аж ніяк не позбавляє державу обов'язку забезпечити дотримання стосовно таких ймовірно недобросовісних суб'єктів певних гарантій, зокрема щодо прозорості адміністративної процедури, законності та обґрунтованості рішень державних органів (більше того – недотримання таких гарантій згодом призводить до ухвалення судових рішень проти держави у судових спорах, що наразі й спостерігається у судовій практиці).

Крім того, є підстави припускати, що все ж істотна кількість тих платників податків, що внесені до переліків (загалом це, ймовірно, сотні підприємств та підприємців в межах всієї України) – це реальний бізнес, який взагалі не задіяний або лише незначною мірою задіяний у шахрайських схемах з ПДВ і був внесений до переліків помилково чи безпідставно.

Чимало таких підприємств вдалося виключити з числа «ризикових» в межах кейсів Ради. Та стан справ, за якого вирішення подібних проблем потребує залучення бізнес-омбудсмена, проведення спеціальних робочих зустрічей та обміну офіційною кореспонденцією, загалом, не свідчить про сприятливий бізнес-клімат. Відтак, нагальною є потреба мінімізувати такі небажані випадки та створити умови для їх якнайшвидшого виправлення (швидкого виключення законослухняного бізнесу з переліку «ризикових», куди він помилково потрапив, за простою процедурою).

ЧОМУ ВСЕ НЕ ТАК ПРОСТО

Складність проблеми зумовлюється, з точки зору Ради, зокрема, наступними чинниками:

1. Відсутні чіткі критерії стосовно того, хто вважається «ризиковим». Формулювання «наявність податкової інформації, що свідчить про здійснення ризикових операцій» є занадто «розмитим» та залишає податковим органам регіонального рівня надмірну дискрецію.
2. Податкові органи часто не обґрунтовують достатньо детально (хоча повинні, особливо згідно з новим регулюванням, яке діє з 1 лютого 2020 р.) чому вони вважають когось «ризиковим». Рада мала змогу ознайомитись із десятками рішень відповідних комісій при територіальних органах ДПС з різних регіонів України. На жаль, лише деякі податкові органи (такі як ГУ ДПС у м. Києві) практикують більш-менш якісне мотивування своїх рішень. Значна ж частина рішень взагалі не обґрунтовані (у

відповідній графі, де мало б бути обґрунтування, часто зазначені прочерки, цитати з законодавчих актів або беззмістовна інформація).

3. Відсутній механізм апеляційного оскарження (до вищого за рівнем податкового органу) рішень про віднесення до «ризикових». Існування такого механізму згадано у новій формі рішень. Та перешкодою для його реалізації стала відсутність чітко врегульованої процедури оскарження. Попри наявність декларативної норми Податкового кодексу України, яка гарантує адміністративне оскарження будь-яких рішень контролюючих органів, на практиці ДПС України такі скарги повноцінно не розглядає – вони переадресовуються територіальним органам, або на них надаються формальні відписки із посиланням на норми законодавства.

ЯК МОЖНА ВИРІШИТИ ПРОБЛЕМУ

Підсумовуючи спостереження Ради, переліки ризикових платників податків, попри реальну необхідність їх ведення, наразі формуються недостатньо прозоро і не завжди використовуються за призначенням.

Такий стан справ сприяє переважно негативному ставленню до цього інституту не лише з боку представників та лобістів тіньового сектору економіки, яким СМКОР заважає займатися податковим шахрайством, а й з боку багатьох представників законслухняного бізнесу.

Рада має низку пропозицій щодо покращення ситуації в цій сфері. Ще напередодні останніх законодавчих змін у цій сфері, Рада адресувала основні з них ДПС України у своєму листі за вих. № 22192 від 29.11.2019 р. Наприклад, Рада запропонувала уточнити перелік випадків, коли платників податків слід вважати ризиковими (це буде можливим у випадку наявності ознак фіктивних господарських операцій, стосовно яких платник податків видав ПДВ-рахунки покупцям - платникам ПДВ, таким чином дозволяючи останнім формувати податковий кредит з ПДВ за рахунок, ймовірно, «шахрайського» ПДВ або перераховувати нібито «шахрайський» ПДВ третім особам).

Рада також запропонувала чітко встановити мінімальні стандарти обґрунтування рішень щодо включення до переліку ризикових платників податків (такі рішення повинні містити щонайменше таку інформацію: точні джерела податкової інформації; які господарські операції є ризиковими із зазначенням найменувань контрагентів та їх податкового номеру; види господарських операцій; коди відповідно до різновиду товарів чи послуг; посилання на конкретні ознаки, що свідчать про ризиковий характер таких господарських операцій).

Рада також запропонувала чітко визначити, що рішення регіональних податкових органів про включення до переліку ризикових платників податків повинні підлягати оскарженню до податкового органу центрального рівня.

Однак ДПС України у своєму листі за вих. № 11727/6/99-0006-05-01-15 від 03.12.2019 р. відхилила більшість з них.

Рада продовжить комунікацію з ДПС України у цьому напрямі, а також повернеться до цієї проблеми та висвітлить її більш ґрунтовно у своєму новому системному звіті, публікація якого планується у серпні 2020 року.

У звітному кварталі
ми отримали

120

відгуків від заявників.

1.10. ВІДГУКИ

з них лишилися
задоволеними
співпрацею з нами.

КОМПАНІЇ ОЦІНЮВАЛИ НАШУ РОБОТУ ЗА ДЕКІЛЬКОМА КРИТЕРІЯМИ:

- Клієнтська підтримка та увага до питання
- Розуміння суті скарги
- Якість результатів роботи

Також вони відзначали, чим були
найбільше задоволені в роботі з
нами, і які моменти потребували
покращення.

**ВПЕВНЕНІ, ЩО САМЕ ІНСТИТУЦІЯ
БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА ЗДАТНА
ЗАБЕЗПЕЧИТИ ЕФЕКТИВНУ
МЕДІАЦІЮ МІЖ БІЗНЕСОМ ТА
ДЕРЖАВНОЮ, ЗАПОБІГТИ ПРОЯВАМ
КОРУПЦІЇ ТА ІНШИМ ФАКТАМ
ПОРУШЕННЯ ПРАВ ТА ІНТЕРЕСІВ
ПІДПРИЄМЦІВ, СТАТИ ПЕРШИМ
ТА ГОЛОВНИМ РАДНИКОМ
ДЕРЖАВИ У ПИТАННЯХ ПРАВОВОГО
РЕГУЛЮВАННЯ БІЗНЕСУ.**

**ОКСАНА ОРИНЧАК
ВИКОНАВЧИЙ ДИРЕКТОР
НАЦІОНАЛЬНА АСОЦІАЦІЯ ДОБУВНОЇ
ПРОМИСЛОВСТІ УКРАЇНИ**

**ВВАЖАЮ, ЩО ВАШ ЛИСТ-
ЗВЕРНЕННЯ ДО КОНТРОЛЮЮЧОГО
ОРГАНУ ТА ПРОФЕСІЙНЕ
ДОНЕСЕННЯ ПРАВОВОЇ ПОЗИЦІЇ
ТОВАРИСТВА ІНСПЕКТОРОМ ДАЛИ
ЗМОГУ ОТРИМАТИ ОБ'ЄКТИВНЕ ТА
ПРАВОМІРНЕ РІШЕННЯ НА КОРИСТЬ
ПЛАТНИКА ПОДАТКУ.**

**А.М. ГРИНЬОВ
ДИРЕКТОР
ТОВ «КИЇВТРАНСБУД»**

**ВІД ІМЕНІ ВСІЄЇ КОМАНДИ «AVELLANA GOLD LTD.» Я ЩИРО
ДЯКУЮ РАДІ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА ЗА ОПЕРАТИВНІСТЬ ТА
ВИКЛЮЧНИЙ ПРОФЕСІОНАЛІЗМ У РОЗГЛЯДІ НАШОЇ СПРАВИ.
МИ ДУЖЕ ЦІНУЄМО, ЩО РАДА БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА Є
ЄДИНОЮ СПРАВДІ НЕЗАЛЕЖНОЮ ІНСТИТУЦІЄЮ, ЯКА МАЄ
ДОСВІД ТА ЗНАННЯ У ДЕТАЛЬНОМУ РОЗГЛЯДІ СПРАВ.**

**БРАЯН СЕВЕДЖ
ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР
ТОВ «AVELLANA GOLD»**

ХОЧУ ПОДЯКУВАТИ ВАМ І КОМАНДІ РБО ЗА ПРОФЕСІЙНИЙ ПІДХІД ДО ВИРІШЕННЯ НАШОЇ СКАРГИ.

ЗІНОВІЯ ГОЛУБІНКА
ФОР

МИ ВАМ ДУЖЕ ВДЯЧНІ ЗА ДОПОМОГУ. ВИ ЧИ НЕ ЄДИНИЙ ІНСТРУМЕНТ В ДЕРЖАВІ, ЗДАТНИЙ ЗАБЕЗПЕЧИТИ ДОТРИМАННЯ ПРАВ БІЗНЕСУ.

«M&P» LEGAL GROUP»

ВІД СЕБЕ ОСОБИСТО ТА КОЛЕКТИВУ ПІДПРИЄМСТВА LSC GROUP ВИСЛОВЛЮЮ ВДЯЧНІСТЬ ЗА УВАГУ, ПРИДІЛЕНУ У ПРОВАДЖЕННІ ЗА СКАРГОЮ ПІДПРИЄМСТВА НА НЕКОНСТРУКТИВНІ ДІЇ СЛУЖБОВЦІВ КОНТРОЛЮЮЧОГО ОРГАНУ.

ДИРЕКТОР LSC GROUP
ЮЛІЯ ШАПОВАЛОВА

ДЮСШ СОКІЛ-КИЇВ ВИСЛОВЛЮЄ ЩИРУ ВДЯЧНІСТЬ РАДІ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА ЗА ПІДТРИМКУ НАШОЇ ШКОЛИ В БОРТЬБІ ПРОТИ НЕЗАКОННИХ ДІЙ ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ, ЯКІ НАМАГАЛИСЯ ВІДІБРАТИ В ШКОЛИ ЧАСТИНУ ТЕРИТОРІЇ, ЯКА Є БАЗОЮ ОЛІМПІЙСЬКОЇ, ПАРАЛІМПІЙСЬКОЇ ТА ДЕФЛІМПІЙСЬКОЇ ПІДГОТОВКИ.

ЗАВДЯКИ СВОЄЧАСНОМУ ВТРУЧАННЮ РАДИ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА НАМ ВДАЛОСЯ ВІДСТОЯТИ ТЕРИТОРІЮ СПОРТИВНОГО КОМПЛЕКСУ ТА НЕ ДОЗВОЛИТИ ВЛАДІ ЧИНИТИ ПРОТИПРАВНІ ДІЇ.

БАТЬКІВСЬКИЙ КОМІТЕТ ДЮСШ СОКІЛ-КИЇВ

ДОЗВОЛЬТЕ ПОДЯКУВАТИ ВАМ ЗА ДОПОМОГУ ТА ПОБАЖАТИ ГАРНОГО ЗДОРОВ'Я ТА УСПІХІВ У ВАШІЙ СПРАВІ.

ДІЯЛЬНІСТЬ РАДИ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА ЗАКЛАДАЄ ВІРУ В МАЙБУТНІЙ УСПІХ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ ТА ФОРМУЄ НАДІЮ НА СПРАВЕДЛИВІСТЬ У НАШІЙ КРАЇНІ.

ЄВГЕН БАЛАШОВ
ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР
ТОВ «ЕУ-ТРАНС»

ЗАВДЯКИ ВАШІЙ ВСІЛЯКІЙ ПІДТРИМЦІ ТА АКТИВНІЙ ПОЗИЦІЇ БУВ ЗАРЕЄСТРОВАНИЙ ЗВІТ ПРО ІНВЕНТАРИЗАЦІЮ ВИКИДІВ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ СТАЦІОНАРНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ ТОВАРИСТВА, А ЗГОДОМ МИ ОТРИМАЛИ ДОЗВІЛ НА ВИКИДИ ЗАБРУДНЮЮЧИХ РЕЧОВИН В АТМОСФЕРНЕ ПОВІТРЯ СТАЦІОНАРНИМИ ДЖЕРЕЛАМИ. ЩИРО ДЯКУЄМО ВАМ ЗА ПІДТРИМКУ ТА СПОДІВАЄМОСЬ НА ПОДАЛЬШУ ПЛІДНУ СПІВПРАЦЮ.

О.І. АФАНАСЬЄВ
ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР
ТОВ «УКРАЇНСЬКІ МІНЕРАЛЬНІ ДОБРИВА»

2. ОГЛЯД РОЗСЛІДУВАНЬ ТА РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЕРЖАВНИМ ОРГАНАМ

2.1. ІНФОРМАЦІЯ ПО ЗАКРИТИХ СПРАВАХ

102

Справи,
закриті
з результатом

47

Справи закриті з
рекомендаціями

148

Справи, розгляд
яких припинено

КІЛЬКІСТЬ ЗАКРИТИХ СПРАВ:

2 КВ. 2020	297
1 КВ. 2020	295
2 КВ. 2019	286

УСЬОГО ЗАКРИТО СПРАВ
З ПОЧАТКУ ДІЯЛЬНОСТІ:

4339

У II кварталі 2020 року ми закрили 297 справ, що на 2 справи більше ніж у II кварталі 2019 року.

ТОП-10 ПРЕДМЕТІВ ЗАКРИТИХ СПРАВ У ДРУГОМУ КВАРТАЛІ 2020 РОКУ:

ПРЕДМЕТ	2 КВ. 2020	1 КВ. 2020	2 КВ. 2019
Податкові питання	207	201	193
Дії Національної поліції	26	17	15
Дії органів місцевого самоврядування	15	6	16
Митні питання	12	22	18
Дії Державних регуляторів	10	28	14
Дії Міністерства юстиції	6	4	5
Дозволи та ліцензії	4	4	3
Дії державних компаній	2	3	3
Дії Прокуратури	1	12	8
Інші питання	11	6	4
ВСЬОГО	297	295	286

У звітному
кварталі Рада
закрила на

1%

більше справ
порівняно
з I кварталом
2020 року і на

Скарги стосовно
податкових питань
становили

70%

усіх закритих
розслідувань, що на
8 п.п. більше, ніж у
I кварталі 2020 року.

5%

усіх закритих справ
були скарги на дії
органів місцевого
самоврядування

4%

більше проти
минулого
року.

Дії Національної
поліції були другим
найпоширенішим
предметом скарг із
часткою

9%

4%

усіх закритих
справ на митні
питання.

**СУКУПНИЙ ФІНАНСОВИЙ
РЕЗУЛЬТАТ ДІЯЛЬНОСТІ
РБО З 20 ТРАВНЯ 2015 Р.
ПО 30 ЧЕРВНЯ 2020 РОКУ
НАРАЗІ СКЛАДАЄ**

**18,2 МЛРД.
ГРН.**

У другому кварталі 2020 року, найбільша частка фінансового впливу (58%), що становить 27 млн. грн. – це результат скасування необґрунтованих результатів податкових перевірок. Ми також допомогли підприємцям повернути ПДВ на суму майже 10 млн. грн.

Фінансовий вплив вирішення проблем з електронним адмініструванням ПДВ складає 6 млн. грн., а реєстрація податкових накладних – понад 2.3 млн. грн. За сприяння Ради вдалося повернути підприємцям понад 1.2 млн. грн., закрити безпідставні податкові кримінальні справи.

	2 КВ. 2020, ГРН	ЗАГАЛЬНА СУМА 2015-2020, ГРН
Податкові перевірки	26,839,804	7,360,149,077
Повернення ПДВ	9,886,141	6,190,208,926
Електронне адміністрування ПДВ	5,873,563	207,183,005
Блокування реєстрації податкових накладних	2,306,467	323,416,551
Податкові кримінальні справи	1,265,600	30,658,325
ВСЬОГО	46,171,575	18,206,520,411

**ФІНАНСОВИЙ ВПЛИВ ВІД
ДІЯЛЬНОСТІ РБО ДЛЯ БІЗНЕСУ
У ДРУГОМУ КВАРТАЛІ
2020 РОКУ:**

**46 МЛН.
ГРН.**

НЕФІНАНСОВИЙ ВПЛИВ ВІД ДІЯЛЬНОСТІ РАДИ У ДРУГОМУ КВАРТАЛІ 2020 РОКУ:

НЕФІНАНСОВИЙ ВПЛИВ	2 КВ. 2020	1 КВ. 2020	2 КВ. 2019	ВСЬОГО, 2015-2020 РР.
Припинення зловживань службовим становищем посадовою особою державного органу, на який скаржаться	45	44	50	626
Дозволи, ліцензії, висновки/ отримання реєстрації	4	5	4	104
Закриття кримінальної справи, порушеної проти скаржника: зняття арешту з майна/ рахунків	4	3	4	130
Зміна/прийняття законодавства/ поліпшення процедури	3	3	5	73
Узгодження/прийняття податкової звітності	3	5	4	178
Порушення кримінальної справи щодо державного службовця/третьої сторони	2	2	0	24
Претензії та штрафні санкції проти скаржника скасовані	1	0	2	25
Звільнення/накладення штрафу на державного службовця	1	1	1	35
Контракт, підписаний/укладений з державним органом	1	1	1	52
Інші питання	30	26	33	461

У II кварталі 2020 року ми припинили десятки випадків зловживань держорганами, допомогли компаніям отримати ліцензії та дозволи, а також закрити необґрунтовані кримінальні справи.

НАДАНІ ІНДИВІДУАЛЬНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

Рекомендацій надано у другому кварталі 2020 року:

152

ВІДОМСТВА, ЯКИМ РБО НАДАЛА РЕКОМЕНДАЦІЇ У 2015-2019 РР., ТА ЧАСТКА ВИКОНАНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ

СКАРГА НА	ТРАВЕНЬ 2015 РОКУ- ЧЕРВЕНЬ 2020 РОКУ		Сукупний рівень виконання рекомендацій з травня 2015 р. до відповідного періоду		
	Надано рекомендацій	Виконано рекомендацій	2 КВ. 2020	1 КВ. 2019	2 КВ. 2019
Державна податкова служба, Державна митна служба, Державна фіскальна служба	2241	2073	93%	93%	93%
Національна поліція	180	139	77%	80%	80%
Прокуратура	141	113	80%	80%	78%
Міністерство юстиції	109	101	93%	92%	92%
Місцеві органи влади	131	92	70%	74%	71%
Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства	102	88	86%	89%	85%
Служба безпеки України	55	54	98%	98%	98%
Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів	59	55	93%	88%	96%
Парламент, Кабінет Міністрів та Президент	33	29	88%	87%	90%
Державні компанії	33	28	85%	88%	85%
Міністерство розвитку громад та територій	27	27	100%	100%	98%
Міністерство соціальної політики	31	27	87%	93%	91%
Міністерство фінансів	22	17	77%	79%	89%
Міністерство інфраструктури	21	14	67%	70%	73%
Міністерство охорони здоров'я	14	13	93%	86%	100%
Міністерство внутрішніх справ	14	11	79%	79%	81%
Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг	11	10	91%	91%	91%

СКАРГА НА	ТРАВЕНЬ 2015 РОКУ- ЧЕРВЕНЬ 2020 РОКУ		Сукупний рівень виконання рекомендацій з травня 2015 р. до відповідного періоду		
	Надано рекомендацій	Виконано рекомендацій	2 КВ. 2020	1 КВ. 2019	2 КВ. 2019
Антимонопольний комітет	10	7	70%	70%	70%
Господарські суди та інші	7	7	100%	100%	100%
НАБУ	7	5	71%	83%	100%
Державні фонди	5	2	40%	40%	50%
Національний банк	5	2	40%	40%	40%
Національна рада з питань телебачення и радіомовлення	1	1	100%	100%	100%
Державна служба з надзвичайних ситуацій	1	1	100%	100%	100%
Державна прикордонна служба	1	1	100%	0%	0%
Державне бюро розслідувань	1	1	100%	100%	0%
Міністерство освіти і науки	1	1	100%	100%	100%
Міністерство оборони	1		0%	0%	0%
Комунальні служби	1	1	100%	100%	50%
Інші	10	9	90%	89%	90%

Загалом станом на звітний період державні органи виконали 89% індивідуальних рекомендацій Ради.

З усіх державних органів Рада видала найбільше рекомендацій блоку колишньої Державної фіскальної служби (Державна податкова служба, Державна митна служба, Державна фіскальна служба) – 93% з них уже успішно виконано. Аналогічно на стабільному та рекордно високому рівні за показником виконання рекомендації Ради залишилась Служба безпеки України (98%).

У II кварталі 2020 року наступні державні органи, яким ми надали 30+ рекомендацій, поліпшили свої показники у порівнянні з попереднім кварталом: Міністерство юстиції (+1 п.п.), Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів (+5 п.п.), Парламент, Кабінет Міністрів та Президент України (+1 п.п.) та Міністерство охорони здоров'я України (+7 п.п.).

Водночас показники деяких державних органів погіршилися: Національна поліція (-4 п.п.), органи місцевого самоврядування (-4 п.п.), Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства (-3 п.п.), Міністерство соціальної політики (-5 п.п.), Міністерство фінансів (-2 п.п.), Міністерство інфраструктури (-3 п.п.), державні підприємства (-3 п.п.). Найсуттєвіше падіння показника виконання індивідуальних рекомендацій Ради спостерігається стосовно НАБУ (-12 п.п.). Показник інших державних органів залишився незмінним проти I кварталу 2020 року.

2.2. ВИЯВЛЕНІ ТА ВИРІШЕНІ СИСТЕМНІ ПРОБЛЕМИ

Системний звіт

Листопад 2016

ВИКЛИКИ ТА ПРОБЛЕМИ У СФЕРІ ЗАХИСТУ ТА КОНТРОЛЮ ЗА КОНКУРЕНЦІЄЮ

Проблема/завдання

Повний та об'єктивний розгляд скарг (у тому числі у сфері публічних закупівель) залежить від можливості учасників процедури оскарження подавати необхідні документи для обґрунтування наявності порушених прав або законних інтересів (у разі їх наявності).

Проте, на практиці зустрічаються непоодинокі випадки відмови Антимонопольного комітету України у прийнятті додаткових документів, що призводить до необґрунтованих порушень прав суб'єктів господарювання.

Рекомендація РБО

Надати можливість суб'єктам оскарження або будь-яким іншим учасникам процедури оскарження подавати додаткові документи, які стосуються предмету скарги.

Дії, виконані державними органами

19 квітня 2020 року був введений в дію Закон України «Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення публічних закупівель» № 114-IX (надалі – **«Закон»**).

Законом було запроваджено низку революційних змін до законодавства про публічні закупівлі, зокрема, щодо порядку оскарження процедур закупівлі.

Так, відтепер суб'єкти оскарження та інші учасники процедури закупівлі мають право долучити до розгляду скарги матеріали, які вони вважають необхідними для її належного розгляду (положення частини 16 статті 18 Закону України «Про публічні закупівлі»).

Такі матеріали подаються учасниками процедури оскарження не пізніше ніж за три робочі дні до дати розгляду скарги постійно діючою адміністративною колегією (колегіями) Антимонопольного комітету України з розгляду скарг про порушення законодавства у сфері публічних закупівель.

Системний звіт Жовтень 2015

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬО-ЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В УКРАЇНІ

Проблема/ завдання

Підвищення прозорості при експортно-імпортних операціях з металобрухтом

Рекомендація РБО

Вивчити вимоги щодо класифікації металобрухту так званого «Зеленого переліку» відходів для спрощення процедур відповідно до зобов'язань за Базельською конвенцією про контроль за транскордонним перевезенням небезпечних відходів та їх видаленням

Дії, виконані державними органами

04.06.2020 у Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України № 2207-1-д «Про управління відходами», який врегулює питання отримання висновку на транскордонне перевезення небезпечних відходів.

Системний звіт

Липень 2016

ЗМЕНШЕННЯ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ ТА СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ ЗАЛУЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В БУДІВНИЦТВІ

Проблема/завдання

Забезпечення прозорості та підзвітності публічних закупівель при будівництві комплексних інфраструктурних проектів.

Рекомендація РБО

Підготувати зміни до Закону України «Про публічні закупівлі» щодо:

- А** доповнення основних термінів закону поняттям «консорціум» для забезпечення можливостей спільного подання пропозиції на торги декількома учасниками без створення окремої юридичної особи.
- Б** щодо зменшення (а в подальшому і скасування, принаймні для закупівель вище порогів ЄС) обов'язкового мінімуму вагомості критерію «низька ціна» з 70% до 50% для закупівлі робіт.

Дії, виконані державними органами

19.04.2020 набула чинності нова редакція Закону України «Про публічні закупівлі», що була затверджена 19.09.2019 Законом України № 114-IX

- А** Забезпечено правову можливість для участі групи суб'єктів господарювання як учасників процедур (консорціумів);
- Б** Альтернативним вирішенням проблеми наявності обов'язкового мінімуму вагомості критерію «низька ціна» в новій редакції ЗУ «Про публічні закупівлі» запроваджено критерій «життєвого циклу».
 - Зняті обмеження стосовно застосування нецінових критеріїв оцінки тендерних пропозицій для предметів закупівель, які мають складний та спеціалізований характер;
 - розширено перелік критеріїв оцінки тендерних пропозицій (ціна, вартість життєвого циклу або ціна/вартість життєвого циклу разом з іншими критеріями оцінки);
 - з метою попередження демпінгу Закон передбачає визначення аномально низької ціни тендерної пропозиції та можливість її відхилення замовником.

Системний звіт

Березень 2020

ВЕЛИКІ ПРОБЛЕМИ МАЛОГО БІЗНЕСУ

Проблема/ завдання

Забезпечити можливість робітникам МСП неповного робочого часу, роботи змінами, дистанційної праці тощо.

Рекомендація РБО

Якісно переглянути та ініціювати внесення змін до законодавства, передбачивши гнучкі форми організації та режиму праці, в т.ч. в контексті питання неповного робочого часу, роботи змінами, обліку робочого часу, вихідних та святкових днів, дистанційної праці тощо.

Дії, виконані державними органами

02.04.2020 набрав чинності Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)» (№ 540-IX від 30.03.2020).

Зокрема, вказаним Законом викладено у новій редакції статтю 60 Кодексу законів про працю, якою з 02.04.2020 регламентовано гнучкий режим робочого часу.

Ст. 60 закону регламентує гнучкий режим робочого часу. Наприклад, (i) фіксований час, протягом якого працівник обов'язково повинен бути присутнім на робочому місці; (ii) змінний час, протягом якого працівник на власний розсуд визначає періоди роботи в межах встановленої норми тривалості робочого часу; (ii) дистанційна (надомна) робота.

Надати комплексну інформацію бізнесу щодо можливостей фінансування.

Розглянути можливість створення на базі урядових веб-ресурсів окремого розділу, присвяченого доступу МСП до фінансування. Забезпечити агрегацію актуальної інформації про програми фінансування та гранти, відповідні освітні програми для МСП.

На Порталі для підприємців sme.gov.ua розміщено донорські, банківські та бюджетні програми підтримки https://sme.gov.ua/support_programs/

На сайті Мінекономіки міститься перелік програм підтримки підприємців <https://www.me.gov.ua/Documents/List?lang=uk-UA&id=5dee0c19-31f9-4a56-9f86-c05dc322cbb4&tag=ProgramiPidtrimkiPidprimtsiv>

2.3. НОВИЙ СИСТЕМНИЙ ЗВІТ ЩОДО ПОДАТКОВИХ ПИТАНЬ «АДМІНІСТРУВАННЯ ПОДАТКІВ, ЯКІ СПЛАЧУЄ БІЗНЕС»

Після публікації 15-ти системних звітів, кожен з яких був присвячений своїй унікальній темі, цього разу Рада вперше повертається до питання, яке раніше вже висвітлювала – оподаткування. У новому системному звіті Рада поставила перед собою амбітне завдання охопити найбільш «болючі» для бізнесу податкові питання, з якими стикалась у практиці за всі роки свого існування.

Звіт розпочинається з аналізу специфічних проблемних аспектів адміністрування наступних чотирьох податків, які сплачує бізнес в Україні: **податок на додану вартість (ПДВ), єдиний соціальний внесок (ЄСВ), єдиний податок та податок на прибуток підприємств.**

Що стосується **ПДВ**, Рада насамперед приділила увагу проблемам, які виникають у бізнесу в процесі функціонування новітніх інструментів його адміністрування – **Єдиного реєстру податкових накладних (ЄРПН), Системи електронного адміністрування (СЕА) та Системи моніторингу критеріїв оцінки ризиків (СМКОР).** Рада не оминула увагою і «традиційні» для цього податку проблеми – прискіпливе **дослідження повноти декларування та сплати ПДВ в ході податкових перевірок** та затримки із його **бюджетним відшкодуванням.**

Аналізуючи тематику скарг, пов'язаних із **ЄСВ**, Рада розпочала з «болючого» починаючи з 2017-го року питання **нарахування єдиного внеску «сплячим» (таким, що не ведуть діяльності) підприємцям.** Далі Рада висвітлила кілька проблем, пов'язаних із застосуванням **пільг з ЄСВ.** Наприкінці проаналізовані **проблеми, пов'язані з системою обліку недоїмки з ЄСВ.**

Переходячи до дослідження **спрощеної системи оподаткування (єдиного податку),** що відіграє вкрай важливу роль у житті малого бізнесу в Україні, Рада розпочинає з проблемного аспекту **визначення та застосування ставок** цього місцевого податку. Далі Рада піднімає цілий пласт питань, пов'язаних із тим, що незначні порушення

з боку бізнесу часто можуть призводити до **втрати бізнесом права перебувати на спрощеній системі оподаткування** та, до того ж, загрожують вкрай суворою **відповідальністю.**

У розділі, присвяченому **податку на прибуток підприємств** було вирішено вибірково зупинитись на кількох проблемних аспектах, з якими бізнес часто звертається до Ради: (i) практика невизнання податковими органами **витрат, які «не мають ділової мети»;** (ii) спірні питання, пов'язані із обчисленням **авансових внесків** з цього податку; та (iii) суперечки, що виникають при відображенні в обліку деяких поширених видів фінансових операцій, які здійснюються всередині груп компаній.

Надалі у звіті розглянуті окремі **процедурні аспекти проведення податкових перевірок** (зокрема, **формування та періодичне коригування планів-графіків перевірок, призначення позапланових перевірок,** виконання таких процедурних дій у ході перевірок як **запит документів, проведення інвентаризацій матеріальних активів** тощо). Приділена увага й важливості встановлення правильних **ключових показників ефективності (КРІ)** для контрольної-перевірочної роботи.

У розділі, присвяченому **оскарженню рішень податкових органів,** не заглиблюючись повторно у загальні питання, які були охоплені у минулорічному спеціалізованому системному звіті, Рада зупинилась на низці специфічних саме для податкової сфери аспектах. Увага була приділена як процедурі **розгляду заперечень на акти перевірок,** так і власне **адміністративному оскарженню рішень податкових органів у ДПС України.**

Завершальні розділи системного звіту присвячені **узагальнюючим податковим консультаціям (УзПК), оприлюдненню публічної інформації податковими органами та веденню інтегрованих карток платників податків (ІКП).**

2.4. ОГЛЯД РОЗСЛІДУВАНЬ

ПОДАТКОВІ ПИТАННЯ

Предмет скарги: Включення до списків ризикових платників податків

Провідний постачальник рису позбувся статусу ризикового платника податків

Скарга на:

Державна податкова служба (ДПС), Головне управління ДПС у м. Києві (ГУ ДПС)

Суть скарги:

Рада отримала скаргу від провідного постачальника та виробника круп для мереж супермаркетів. Підприємство скаржилось на блокування податкових накладних та його подальше незаконне включення до переліку ризикових платників податків.

Проблема з'явилася, коли ГУ ДПС розпочала систематично зупиняти реєстрацію податкових накладних компанії. За період з листопада 2019 по січень 2020 року їх було вже близько 64. Однак попереду на скаржника чекала ще більш неприємна новина – включення до переліку ризикових платників податків. Щоб спростувати таке рішення, підприємство звернулося зі скаргою до ДПС, але безуспішно. До розгляду справи долучилася Рада.

Вжиті заходи:

Інспекторка Ради вивчила обставини справи та прийшла до висновку, що скарга є обґрунтованою. У зверненні до ГУ ДПС Рада підтримала позицію скаржника. Інспекторка підкреслила, що підприємство необхідно виключити з переліку ризикових. Рада допомогла організувати скаржнику зустріч із керівництвом податкового органу. В результаті зустрічі, ГУ ДПС повідомило підприємству, що необхідно надіслати додаткові документи, які підтверджують операції з контрагентами. Рада рекомендувала податковому органу об'єктивно та неупереджено розглянути документи скаржника для його виключення із переліку ризикових платників та розблокування податкових накладних.

Результат:

Розглянувши надані скаржником документи, контролюючий орган вирішив виключити підприємство з переліку ризикових платників податків. Скаржник подякував Раді за допомогу у вирішенні справи: «Від себе особисто та від численного колективу висловлюю вдячність за увагу, приділену у провадженні за скаргою нашого підприємства. Вважаю, що вірно обрана стратегія компромісу та взаємоповаги безпосередньо вплинула на результат виконаної роботи. Щиро бажаю подальших перемог у захисті інтересів бізнесу». Справу успішно закрито.

Предмет скарги: Податкові перевірки

Банк уникнув повторної сплати податку на прибуток

Скарга на:

Офіс великих платників податків (ОВПП) Державної податкової служби України

Суть скарги:

До Ради бізнес-омбудсмена зі скаргою на ОВПП звернувся український банк. Установа не погоджувалася з результатами перевірки, відповідно до яких вона мала сплатити додатково понад 1 млн. грн. податків.

Наприкінці 2018 року Скаржник придбав та приєднав інший банк та, відповідно, наслідував всі права та обов'язки останнього. Обидві установи сплатили податки за 2018 рік. Проте за результатами перевірки ОВПП дійшов висновку, що Скаржник занижив фінансовий результат до оподаткування та не сплатив податок на прибуток за приєднаний банк.

Вжиті заходи:

Інспектор Ради ретельно дослідив матеріали скарги та податкової звітності скаржника. Рада визначила, що висновки ДПС про заниження фінансового результату до оподаткування не були вірними, оскільки вони не враховували, що відповідна частина фінансового результату відображалася у податковій декларації приєднаного банку за останній звітний період до приєднання. Ця установа, в свою чергу, належним чином сплатила всі необхідні податки. Залишення в силі податкового рішення призвело б до вимоги повторної сплати податку на прибуток.

Інспектор Ради взяв участь у розгляді матеріалів скарги в ДПС. Рада також письмово попросила податковий орган належно розглянути скаргу установи та врахувати її пропозиції.

Результат:

Дослухавшись до аргументів Ради, ДПС скасувала рішення на користь скаржника. Підприємству вдалося уникнути подвійної сплати податку на прибуток. Справу успішно закрито.

Предмет скарги: Податкові перевірки

**Скасовано податкові
донарахування
запорізькому
агропідприємству**

Скарга на:

Головне управління
Державної податкової
служби у Запорізькій
області (Запорізька ДПС)

Суть скарги:

До Ради звернулося агропідприємство з Запорізької області. Скаржник не погоджувався з податковими донарахуваннями на суму понад 600 тис грн.

В ході перевірки Запорізька ДПС встановила, що скаржник порушив низку норм Податкового кодексу, а саме занижив ПДВ, що підлягає сплаті до бюджету, та не зареєстрував відповідні податкові накладні.

Так, в основу даних висновків Запорізькою ДПС було покладено те, що:

- скаржник списав як «мертві відходи» зерно, щодо якого відсутні акти сортування та сушіння на підтвердження якості, сорності та вологості, а також дозвільні документи, які би підтверджували факт існування відходів як таких, їх розміщення та утилізацію;
- понаднормово застосовував мінеральні добрива, що могло знизити врожайність засіяної культури або спричинити її загибель;
- трактористи-машиністи підприємства допускали неточності у найменуванні виконаних сільськогосподарських робіт у первинних документах, які склалися при транспортуванні сіна, дров та відходів, тюкуванні соломи, дискуванні, оранці городів, у зв'язку із чим Запорізька ДПС встановила нецільове використання дизельного пального;
- скаржник не нарахував податкові зобов'язання, списавши витрати через загибель посівів внаслідок посухи.

Не погоджуючись з висновками податкового органу, підприємство оскаржило їх в ДПС та звернулося за допомогою до Ради.

Вжиті заходи:

Вивчивши матеріали скарги, Рада підтримала позицію підприємства. Рада письмово попросила ДПС належно розглянути скаргу підприємства та врахувати відповідні аргументи. Інспектор Ради також взяв участь у розгляді справи підприємства в ДПС.

Результат:

ДПС дослухалася до аргументів Ради та задовільнила скаргу підприємства. Донарахування на суму понад 600 тис грн успішно скасовано. Скаржник подякував Раді за участь у розгляді та вирішенні справи.

Предмет скарги: Податкові перевірки

**ДПС скасувала
донарахування
727 тис. грн. виробнику
устаткування**

Скарга на:

Головне управління
Державної податкової
служби у Івано-Франківській
області (ДПС)

Суть скарги:

До Ради звернулось машинобудівне підприємство ПрАТ «Поберезький завод пресових агрегатів». Скаржник не погоджувався з висновками податкової перевірки, згідно з якими мав додатково сплатити близько 1 млн. грн. податків.

Податковий орган стверджував, що Скаржник занижив свої податкові зобов'язання з ПДВ. Зокрема, на думку податківців, операції Скаржника з певними контрагентами мали нереальний характер, що призвело до формування «штучного» податкового кредиту для цілей сплати ПДВ. Тому ДПС донарахувала компанії ПДВ та штрафні санкції.

Не погоджуючись з такими висновками, підприємство оскаржило їх в ДПС, а також звернулося за допомогою до Ради.

Вжиті заходи:

Вивчивши обставини справи, Рада повністю підтримала позицію підприємства.

По операції із одним із контрагентів відповідальний інспектор Ради звернув увагу ДПС, зокрема, на наявність міжнародної товарно-транспортної накладної, перевірку якої не здійснював контролюючий орган, що підтверджувала походження товару та факт реальності здійсненої поставки.

Щодо ознак фіктивності іншого контрагента Скаржника, то Рада спростовувала аргументи контролюючого органу посиланням на активну участь відповідної компанії у значній кількості тендерів, під час яких інші замовники мали змогу ретельно перевірити правосуб'єктність компанії.

Інспектор Ради також взяв участь у адміністративному розгляді скарги підприємства в ДПС, де знову підтримав позицію компанії.

Результат:

ДПС дослухалась до аргументів Ради відносно операцій Скаржника із одним із контрагентів та скасувала донарахування у розмірі 727 тис. грн. Справу успішно закрито.

Предмет скарги: Податкові перевірки

**ДПС скасувала штраф
будівельній компанії
«Київтрансбуд»**

Скарга на:

Головне управління
Державної податкової
служби у м. Києві (ДПС)

Суть скарги:

До Ради звернулась будівельна компанія «Київтрансбуд». Скаржник не погоджувався з висновками камеральної перевірки, згідно з якими він мав сплатити штраф у розмірі близько 60 тис. грн.

Податковий орган стверджував, що скаржник порушив строки реєстрації податкових накладних у Єдиному реєстрі податкових накладних (ЄРПН). Незважаючи на вчасне подання на реєстрацію податкових накладних скаржником, контролюючий орган не прийняв їх через начебто відсутність у скаржника відповідної суми реєстраційного ліміту ПДВ.

Не погоджуючись з такими висновками, підприємство оскаржило їх в ДПС, а також звернулося за допомогою до Ради.

Вжиті заходи:

Вивчивши обставини справи, Рада повністю підтримала позицію підприємства.

Відповідальний інспектор Ради передусім звернув увагу ДПС на те, що скаржник мав достатню суму реєстраційного ліміту ПДВ для реєстрації податкових накладних. Це підтверджував лист Державної казначейської служби України про надходження коштів на рахунок скаржника в Системі електронного адміністрування ПДВ (СЕА ПДВ).

Звертаючись до ДПС, Рада також зробила посилання на релевантну практику Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду та роз'яснення ДПС у загальнодоступному інформаційно-довідковому ресурсі. Так, відповідні органи вказували на те, що до платника податків не може застосовуватись відповідальність за затримку у реєстрації податкової накладної, якщо кошти були несвоєчасно перераховані на електронний рахунок такого платника в СЕА ПДВ.

Запропонувавши проведення зустрічі у режимі телеконференції, інспектор Ради також взяв участь у адміністративному розгляді скарги, де знову підтримав позицію компанії.

Результат:

ДПС дослухалась до аргументів Ради щодо протиправності застосування штрафних санкцій до скаржника. Справу успішно закрито.

Предмет скарги: Податкові перевірки

Скасовано понад 2 млн. грн. штрафних санкцій провідному виробнику соусів

Скарга на:

Державна податкова служба України (ДПС), Офіс великих платників ДПС (ОВПП)

Суть скарги:

Рада бізнес-омбудсмена отримала скаргу від провідного українського виробника соусів та маргарину. Скаржник не погоджувався з рішеннями податкового органу про застосування штрафних санкцій за несвоєчасну реєстрацію податкових накладних. За словами підприємства, воно не змогло вчасно зареєструвати податкові документи через арешт його рахунку в системі електронного адміністрування ПДВ. Щойно суд зняв арешт, компанія направила на реєстрацію необхідні податкові документи. На той момент їх назбиралося майже 3,5 тисячі.

Однак за результатами перевірки ОВПП застосував до компанії штрафні санкції у розмірі понад 2 млн. грн. Не погоджуючись з таким рішенням, компанія невідкладно звернулася до Ради за допомогою.

Вжиті заходи:

Вивчивши матеріали справи, Рада підтримала позицію скаржника. Рада письмово рекомендувала ДПС всебічно та неупереджено розглянути справу підприємства. Інспекторка встановила, що несвоєчасна реєстрація податкових накладних відбулась не з вини підприємства. Більше того, компанія не ухилилася від виконання свого податкового обов'язку та при першій можливості направила на реєстрацію всі податкові документи.

Інспекторка взяла участь у розгляді справи підприємства. Зважаючи на карантинні обмеження, обговорення матеріалів скарги відбулось у форматі трьохсторонньої аудіоконференції.

Результат:

ДПС дослухалася до аргументів скаржника і Ради та задовольнила скаргу компанії, чим продемонструвала свою послідовність у розгляді цієї категорії скарг. Податкові донарахування на суму понад 2 млн. гривень було скасовано.

Предмет скарги: Податкові перевірки

«Сімейний підряд» під прицілом податківців

Скарга на:

Головне управління Державної фіскальної служби України у Київській області (ГУ ДФС у Київській області)

Суть скарги:

До Ради звернувся ФОП з Київщини. Підприємець не погоджувався з результатами податкової перевірки, відповідно до яких мав додатково сплатити майже 90 тис. грн. податків (а на додаток до цього – ще й 65 тис. грн. ЄСВ).

ФОП-син купував в ФОП-матері послуги з перевезення вантажів – так вони вирішили структурувати свій бізнес. У власності матері були вантажівки, а син торгував товаром. Коли йому була необхідна вантажівка для перевезення товару – він придбав послуги з перевезення у матері. Хоча така бізнес-модель і трохи не звична, однак цілком законна, і не спрямована на ухилення від оподаткування.

Та податковому органу дещо у цій схемі не сподобалось. Вони вирішили, що ціна перевезення містить у собі дві складові, перша з яких – вартість власне перевезення вантажу з точки завантаження до точки розвантаження – може бути включена замовником до складу витрат. Друга ж частина – вартість подачі транспортного засобу від завантаження та його повернення до місця стоянки після розвантаження – не може.

Не погоджуючись з висновками податкового органу, ФОП оскаржив їх до ДФС України та звернувся за допомогою до Ради.

Вжиті заходи:

Вивчивши матеріали скарги, Рада підтримала позицію скаржника. Рада дійшла висновку, що ділення ціни вантажного перевезення на дві складові, здійснене податковим органом, є штучним та не відповідає усталеній діловій практиці у сфері автотранспорту, згідно з якою вартість так званого «холостого» або «нульового» пробігу (ділянки маршруту, по якій вантажівка рухається без вантажу) завжди враховується у ціні перевезення. Та навіть якщо відійти від цієї практики і виділити окрему вартість подання вантажівки під навантаження та її повернення до місця стоянки після розвантаження – усе одно ці складові були б нерозривно пов'язані із власне перевезенням вантажу (і, відповідно, мали б такий саме зв'язок із господарською діяльністю замовника, як і саме перевезення). Відтак, висновок про те, що ФОП-замовник не мав права включити до складу своїх витрат частину вартості замовлених ним перевезень здався Раді необґрунтованим. Про це вона письмово повідомила ДФС України та висловила пропозицію скасувати спірні рішення.

Результат:

Інспектору РБО вдалося переконати ДФС України у необхідності скасування безпідставних донарахувань для ФОПа.

Скасування рішень податкового органу щодо донарахування податків логічно мало б тягнути за собою також скасування донарахувань по ЄСВ – іншої проблеми, з якою стикнувся скаржник, витoki якої є тими самими. Однак через недосконалість певних процедур, пов'язаних з адмініструванням ЄСВ, в цій частині питання продовжує вирішуватися в рамках окремого кейса.

Предмет скарги: Інші податкові питання

Податковий орган виконав судове рішення на користь ФОПа

Скарга на:

Головне управління Державної податкової служби у м. Києві (ГУ ДПС у м. Києві)

Суть скарги:

До Ради бізнес-омбудсмена звернувся приватний підприємець з Києва, який займався юридичною діяльністю та сплачував чималі податки до місцевої податкової. Податкова відмовлялася виконувати судове рішення, яке скасовувало борг ФОПа на суму 180 000 грн. Цікаво, що у зв'язку невиконанням судового рішення підприємець фактично не міг офіційно здійснювати свою діяльність і, відповідно, сплачувати податки у бюджет.

Те, як виник борг скаржника – окрема історія. Свого часу підприємець, сплачуючи податки, перерахував гроші в банк, вчасно та в повному обсязі. Проте банк в подальшому збанкрутів, не встигнувши перевести гроші до податкової. Судова практика в таких випадках свідчить на користь платника податків - якщо він подав платіжні доручення в банк, вважається, що свої обов'язки перед бюджетом виконав.

Тому ще у липні 2017 року Окружний адміністративний суд м. Києва (суд) зобов'язав податковий орган внести зміни до картки особового рахунку ФОПа з єдиного податку з фізичних осіб, відобразивши сплату єдиного податку на суму 180 000 грн. Рішення набрало законної сили у травні 2018 року.

Проте податковий орган не поспішав. Скаржник був змушений звернутися за допомогою до РБО.

Вжиті заходи:

Інспекторка Ради письмово попросила ГУ ДПС у м. Києві та ДПС вжити вичерпних заходів з метою виконання рішення суду. Проте ДПС відповіла, що не зобов'язана виконувати рішення суду, оскільки вона не була стороною в адміністративній справі Скаржника. ГУ ДПС у м. Києві також намагалось знайти формальні підстави для відмови у виконанні рішення.

У зв'язку із цим Рада провела робочу зустріч із представниками ГУ ДПС у м. Києві та Скаржником.

Рада також винесла справу ФОПа на зустріч експертної групи разом з представниками ДПС. ДПС стверджувала, що у них наразі немає технічної можливості виконання рішення, але контролюючий орган працює над розробкою відповідного інструменту.

Результат:

В березні 2020 року ДПС письмово повідомила Раду, що податковий борг Скаржника більше не обліковується. За сприяння Ради, ФОПу вдалося відстояти свої законні права та уникнути повторної сплати 180 000 грн.

ДІЇ ДЕРЖАВНИХ РЕГУЛЯТОРІВ

Предмет скарги: Державні регулятори – інші дії

**За сприяння Ради
Держказначейство
виплатило борг
будівельній компанії**

Скарга на:

Управління Державної
казначейської служби
України у Дарницькому
районі м. Києва
(Держказначейство)

Суть скарги:

Рада отримала скаргу від будівельної компанії з Києва. Підприємство скаржилось, що Держказначейство не виплачувало борг у розмірі 2,5 млн. грн. за роботу, яку скаржник виконав для комунального підприємства.

Наявність заборгованості підтверджувалась наказом господарського суду Києва. Судове рішення щодо виплати боргу вже набрало законної сили і було направлено Держказначейству для примусового виконання. Незважаючи на численні звернення Скаржника, Держказначейство затягувало списання заборгованості.

Вжиті заходи:

Вивчивши обставини справи, інспекторка Ради письмово звернулась до головного розпорядника бюджетних коштів на території відповідного району Києва. Інспекторка попросила організувати зустріч із залученням всіх сторін для вирішення проблеми підприємства.

Результат:

Зустріч пройшла напрочуд ефективно. Директор комунального підприємства боржника повідомив, що заборгованість перед скаржником була погашена у повному обсязі. Підприємство підтвердило, що кошти надійшли на його рахунок того ж дня. Справу успішно закрито.

Предмет скарги: Державні регулятори - інші дії

**За сприяння Ради
перереєстровано
дезінфекційні засоби
двох виробників**

Скарга на:

Міністерство охорони
здоров'я України (МОЗ)

Суть скарги:

Рада отримала скарги від двох відомих виробників антисептиків, які не могли перереєструвати дезінфекційні засоби. Компанії вже не перший рік працюють на українському ринку засобів особистої гігієни. Відповідно до законодавства, вони поновлювали реєстрацію товару кожні п'ять років. Однак з 2018 року порядок держреєстрації дезінфікуючих засобів змінився: замість Держсанепідслужби відповідальність за реєстрацію антисептиків перейшла до МОЗ. Через відсутність нормативної бази нова процедура не запрацювала. Відтоді жоден виробник так і не зміг зареєструвати або перереєструвати свій товар. Таким чином, дезінфекційні засоби продовжували зберігатися на складі, а строк їх придатності поступово спливав. Виробники звернулися до Ради за допомогою.

Вжиті заходи:

Ознайомившись з матеріалами справи, Рада визнала скарги від підприємств обґрунтованими. Інспектори зробили висновок, що ситуація містила ознаки системної проблеми, через яку страждали інтереси всіх виробників дезінфекційних засобів. Рада взяла питання під свій контроль та рекомендувала МОЗ завершити підготовку нормативних актів щодо реєстрації дезінфекційних засобів. Для обговорення скарг Рада провела робочу зустріч із заступником міністра та головним санітарним лікарем.

Результат:

Спалах коронавірусу в світі сприяв оперативному вирішенню проблеми. МОЗ дослухався до рекомендацій Ради. В березні 2020 року Кабінет Міністрів України прийняв Постанову №908, якою спростив механізм державної реєстрації (перереєстрації) дезінфекційних засобів. На цій підставі наші скаргники успішно перереєстрували дезінфекційні засоби, попередня реєстрація яких закінчилася минулого року. На полицях з'явився такий важливий у період карантину товар. Справу успішно закрито.

МИТНІ ПИТАННЯ

Предмет скарги: Митні питання – інші дії

Вантаж «Фапомед Україна» успішно перетнув кордон

Скарга на:

Закарпатська митниця
Державної митної служби
України

Суть скарги:

До Ради бізнес-омбудсмена звернулася швейна фабрика, що виробляє медичні хірургічні халати. Вантаж підприємства затримали на кордоні.

ТОВ «Фапомед Україна» є компанією зі 100% іноземними інвестиціями. Підприємство створили португальські інвестори ще у 2007 році, відкривши фабрику на Рівненщині. На даний час на підприємстві працює понад 260 працівників.

За інформацією скаржника, всі швейні вироби, які були заявлені в митному режимі “реекспорт”, були виготовлені з іноземної сировини. Тканина, підкладка, липучки, пакувальний папір та інші комплектуючі надходять від іноземного замовника та оформляються в митному режимі «переробка на митній території України». У березні 2020 року товар, виготовлений з іноземної сировини, отриманої ще у 2019 році, відправився на реекспорт. Варто додати, що медичні халати, затримані на митниці призначалися для використання членами хірургічної команди в операційному залі, з метою запобігання передачі бактеріальних агентів, а не вірусів. Ці медичні вироби не були протиепідемічними і придатними до використання проти Covid-19.

Проте після затримки продукції на кордоні подальша діяльність підприємства в Україні опинилася під загрозою. Справа у тому, що норми Постанови Кабінету Міністрів України №1109 від 24.12.2019 року («Постанова №1109»), які стосуються обмежень експорту і імпорту певної продукції, не давали чіткого розуміння, чи поширюються обмеження і на реекспорт продукції.

Вжиті заходи:

Інспекторка Ради ретельно вивчила матеріали скарги та законодавство, що її регулює. Зокрема, відповідно до Митного кодексу України, реекспорт та експорт – це два різних митних режими. Водночас Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» визначає реекспорт через поняття експорту.

Після отримання скарги Рада звернулася до Державної митної служби України (“ДМС”) і вказала на існуючу неточність в тексті Постанови №1109 та можливість її двоякого трактування. ДМС підтвердила, що, на їхню думку, норми Постанови №1109 не повинні поширюватися на реекспорт. Надалі ДМС звернулася до Кабінету Міністрів України (“КМУ”) з відповідним листом.

Результат:

В результаті на початку квітня КМУ прийняв Постанову №268, згідно з якою було внесено зміни до Постанови №1109. У новому документі було чітко визначено, що обмеження в Постанові №1109 не поширюються на реекспорт.

Після відповідних змін і роз'яснень ДМС скаржник направив нову вантажівку з партією товару закордон. На початку травня скаржник підтвердив успішне проходження митниці та подякував Раді за допомогу у вирішенні справи: «Цей період був надзвичайно складним для нашого підприємства: ми скорочували діяльність, прострочували терміни поставок, та мали загрозу втратити клієнтів та ринки. До того ж бюджети Гощанського району та Рівненської області вже не доотримали суттєвої суми податкових надходжень, що відобразиться і в наступних періодах, і це все на фоні наростаючої економічної кризи. Дякуємо команді Ради за підтримку та допомогу у вирішенні цієї справи».

ДІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ

Предмет скарги: Бездіяльність Національної поліції

Повернення майна після триразового скасування арешту

Скарга на:

Головне слідче управління Національної поліції України (ГСУ НП)

Суть скарги:

Рада отримала скаргу на бездіяльність правоохоронців від столичної ІТ-компанії. Підприємство скаржилось, що співробітники ГСУ НП тривалий час не повертали йому тимчасово вилучене майно.

Так, наприкінці 2018 року в межах досудового розслідування правоохоронці обшукали офіс, який орендував скаржник. В ході обшуку вилучили, зокрема, кадрову документацію та комп'ютерну техніку. Дозволу на вилучення цього майна у правоохоронців не було, тож в подальшому Генеральна прокуратура України (ГПУ) подала клопотання про накладення арешту на це майно.

Слідчий суддя майже одразу арештував майно компанії, проте через два місяці підприємству вдалось скасувати арешт через суд. Однак буквально через тиждень слідчий суддя повторно наклав арешт на це ж майно. Вдруге подавши апеляційну скаргу, у червні 2019 року скаржник знову домігся його скасування.

Та повернути майно скаржник не міг – ГСУ НП стверджувало, що не отримувало ухвалу апеляційного суду про скасування арешту. Тож бездіяльність ГСУ НП компанія оскаржила до слідчого судді, який скаргу задовольнив і зобов'язав слідчих ГСУ НП таки повернути власнику майно, тимчасово вилучене у нього понад пів року тому.

Надалі скаржник подавав клопотання про повернення майна, проте отримував від ГСУ НП лише відмови. Причина – ненадходження ані ухвали апеляційного суду про скасування арешту, ані ухвали слідчого судді про повернення майна. Водночас, відповідаючи на адвокатські запити представника скаржника, районний суд підтверджував факт направлення копій ухвал до ГСУ НП для виконання.

На цьому етапі підприємство звернулося до Ради за допомогою.

Вжиті заходи:

Вивчивши документи справи, Рада письмово попросила ГСУ НП та ГПУ розібратися, чи виконали правоохоронці ухвалу суду. ГПУ відповіла коротко: правові підстави для повернення вилученого у Скаржника майна відсутні. ГСУ НП, при цьому, знову повідомило, що ухвали суду для виконання не надходили.

Цікаво, що після залучення Ради, восени 2019 року скаржнику стало відомо, що декілька місяців тому його майно було арештовано втретє, хоча про наявність такої ухвали слідчого судді раніше ніде не повідомлялося, а у Єдиному державному реєстрі судових рішень вона була відсутня. Після звернення скаржника до апеляційного суду, перед новорічними святами арешт було скасовано втретє.

Тож у січні 2020 року інспекторка Ради винесла справу підприємства на обговорення експертної групи за участю представників Ради і ГСУ НП. Спеціалісти Ради підкреслювали, що майно, яке не перебуває під арештом, не може незаконно утримуватися правоохоронними органами, і повинно негайно бути повернене підприємству. У результаті співробітники ГСУ НП запевнили, що виконають ухвалу суду після звернення скаржника до слідчого з відповідною заявою.

Результат:

У лютому 2020 року Офіс Генерального прокурора відвітував про повернення майна підприємству. Проте на цьому історія не завершилася: Скаржник повідомив Раді, що протягом лютого 2020 року ГСУ НП дійсно були повернені усі гроші і

частина вилученого обладнання. Це майно, однак, належало не скаржнику, а третім особам, відносно яких у грудні 2018 року також проводився обшук та інші процесуальні дії. Техніка скаржника, як повідомили його адвокатам, перебувала на той момент в експертній установі, а отже ГСУ НП мало вжити додаткові заходи, щоб повернути її власнику.

Лише у березні скаржник повідомив про успішне повернення власного майна у повному обсязі. Отже, завдяки спільним зусиллям команди адвокатів компанії та працівників Ради, через майже півтора року тимчасово вилучені документи і техніка повернулися до законного власника.

Підприємство подякувало команді Ради за допомогу: «Висококваліфікованим спеціалістам Ради Бізнес-омбудсмена [...] вдалось успішно забезпечити супровід взаємовідносин Товариства з представниками Генеральної прокуратури України та Національної поліції України, що принесло результат у вигляді повного повернення незаконно вилученого у Товариства майна».

Предмет скарги: Кримінальні провадження проти бізнесу

Кожен має займатися своєю справою: підслідність змінено

Скарга на:

Слідче управління Головного управління Національної поліції в Одеській області (Одеська НП)

Суть скарги:

Рада бізнес-омбудсмена отримала скаргу на дії одеських правоохоронців. Скаржник – група компаній, яка займається будівництвом та обслуговуванням об'єктів будівництва – просив допомогти у зміні підслідності кримінальної справи, ініційованої проти його колишньої керівниці.

За повідомленням Скаржника, экс-голова кооперативу зловживала своїми посадовими обов'язками, ошукувала інвесторів та привласнювала собі кошти підприємства. З відповідною заявою скаржник звернувся до Національної поліції, проти неї відкрили кримінальне провадження.

Проте розслідування доручили управлінню, яке, як правило, розглядає зовсім інші категорії справ. Це насторожило скаржника. Крім того, за словами кооперативу, правоохоронці умисно затягували розгляд справи. Ще більше скаржник здивувався, коли проти нього відкрила декілька зустрічних кримінальних справ.

Переконаний у тому, що у слідчі управління були особисто зацікавлені у захисті экс-керівниці, Скаржник звернувся до Ради.

Вжиті заходи:

Ретельно вивчивши документи справи, Рада дійшла висновку, що звернення Скаржника було обґрунтованим. Зокрема, декілька судових рішень вказували на те, що службові особи, які розслідували справу экс-керівниці, могли бути зацікавленою стороною у відповідних кримінальних провадженнях.

Рада письмово звернулася до ГПУ з проханням розглянути звернення Скаржника та прийняти неупереджене рішення по ньому. Інспекторка підкреслила, що розслідуванням справи має займатися інше управління.

Результат:

ГПУ дослухалася до аргументів Ради та передала подальший розгляд справи Державному бюро розслідувань, розташованому у Миколаєві. Хід досудового розслідування вказаних кримінальних проваджень взяв під контроль Офіс Генерального прокурора. Кейс успішно закрито.

Предмет скарги: Кримінальні провадження проти бізнесу

«BIIIR Property» нарешті стане законним власником придбанної нерухомості

Скарга на:

Головне управління Національної поліції в Одеській області (Нацполіція)

Суть скарги:

До Ради бізнес-омбудсмена звернулася компанія «BIIIR Property», що є дочірнім підприємством данської інженерної компанії BIIIR. Через активне кримінальне провадження скаржник не міг стати законним власником нещодавно придбанної нерухомості.

З метою розширення бізнесу в Україні, у вересні 2019 року інвестор придбав в Одесі будівлю площею майже 2000 м². Угода про придбання приміщення відбулася через систему електронних торгів «Prozorro». Загалом будівля під майбутній офіс коштувала підприємству понад 9 млн. грн.

Проте зареєструвати своє законне право власності на нерухоме майно скаржник не зміг.

Вжиті заходи:

Як встановив інспектор Ради, частину будівлі (1/10) суд арештував вже після того, як її придбав скаржник. Підставою для цього стало звернення громадянина Д.

та відповідно розпочате кримінальне провадження за статтею «шахрайство». За словами скаржника, кримінальна справа була відкрита абсолютно безпідставно, а відомості громадянина Д. не відповідали дійсності. На думку підприємства, це вказувало на умисне подання заявником завідомо неправдивого повідомлення з метою створення перешкод скаржнику у реєстрації права власності на придбаний об'єкт.

Дійсно, через півтора місяці арешт скасували. Проте кримінальне провадження стосовно частини будівлі тривало. Тому на початку 2020 року адвокат підприємства звернувся до Нацполіції з клопотанням долучити додаткові документи до матеріалів справи, а також провести слідчі дії – зокрема, допитати громадянина Д.

РБО письмово попросила прокуратуру Одеської області та Головне управління Національної поліції в Одеській області перевірити правомірність ведення досудового розслідування. Зокрема, інспектор підкреслював важливість дотримання строків розгляду клопотання адвоката скаржника щодо проведення слідчих дій.

Рада винесла обговорення справи підприємства на засідання експертної групи, утвореної на підставі меморандуму про співпрацю між РБО та Офісом Генерального прокурора.

Результат:

У лютому 2020 року прокуратура Одеської області відмовила у задоволенні клопотання адвоката скаржника, однак надала вказівки слідчому активізувати досудове розслідування.

Активізація ж розслідування принесла очікуваний бажаний результат – наприкінці березня 2020 року кримінальне провадження закрили. Справу успішно вирішено.

ДІЇ МІНІСТЕРСТВА ЮСТИЦІЇ

Предмет скарги: Департамент державної реєстрації

Відбито рейдерську атаку проти підприємства з Харківщини

Скарга на:

Міністерство юстиції України, Департамент нотаріату та державної реєстрації

Суть скарги:

До Ради бізнес-омбудсмена звернулося подружжя з Харківщини – засновники підприємства, що займається пасажирськими перевезеннями. Проти підприємства здійснили рейдерську атаку шляхом внесення змін до корпоративних документів та державних реєстрів.

Подружжя випадково дізналося, що державний реєстратор на підставі підроблених документів змінив учасників, керівника та підписанта підприємства. Єдиним учасником підприємства стала інша юридична особа, якій передали нерухоме майно скаржників у якості внеску у статутний капітал підприємства.

Оскільки скаржники не брали участі у зборах учасників підприємства, про які йшла мова у підроблених документах, не зверталися до нотаріусів та не ініціювали жодних з зазначених реєстраційних змін і не підписували відповідних документів, було очевидно, що їх атакували рейдери.

Підприємці негайно звернулися до Комісії з питань розгляду скарг у сфері державної реєстрації Мін'юсту (Комісія), а також направили скаргу до РБО.

Вжиті заходи:

Вивчивши обставини справи, Рада письмово виклала свою позицію у листі до Комісії та попросила її забезпечити повний, всебічний та неупереджений розгляд скарги Скаржників.

Результат:

Мін'юст повідомив про задоволення скарги в повному обсязі. Оскаржувані реєстраційні дії скасували. Актуальну інформацію поновили у державних реєстрах.

3. СПІВПРАЦЯ ЗІ СТЕЙКХОЛДЕРАМИ

Одним з ключових завдань Ради бізнес-омбудсмена є забезпечення ефективного системного діалогу бізнесу з Урядом, органами державної влади та місцевого самоврядування, а також підприємствами, які перебувають у державній власності або підпорядковані державним органам.

3.1. ЗАКОНОПРОЄКТ №3607 «ПРО УСТАНОВУ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА В УКРАЇНІ»

ЧОМУ ПОТРІБЕН ЗАКОН?

5 червня 2020 року Верховна Рада зареєструвала новий Законопроект №3607 «Про Установу бізнес-омбудсмена в Україні». Його авторами виступили Дмитро Кисилевський, Ігор Марчук, Дмитро Наталуха та інші – загалом 39 народних депутатів з різних парламентських фракцій та груп підтримали законопроект.

Законопроект розширює можливості бізнес-омбудсмена для захисту бізнесу, визначає більш чіткий порядок розгляду скарг, закріплює незалежний статус установи бізнес-омбудсмена як неурядової неприбуткової організації на відміну від нинішнього статусу дорадчого органу при Кабінеті Міністрів.

Ми підготували коротке відео, у якому представили законопроект № 3607 та пояснили, чому важливо забезпечити статус Установи бізнес-омбудсмена на рівні закону.

[ДИВІТЬСЯ ВІДЕО ТУТ:](#)

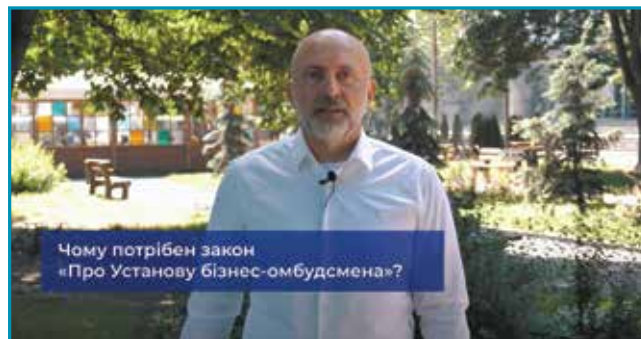
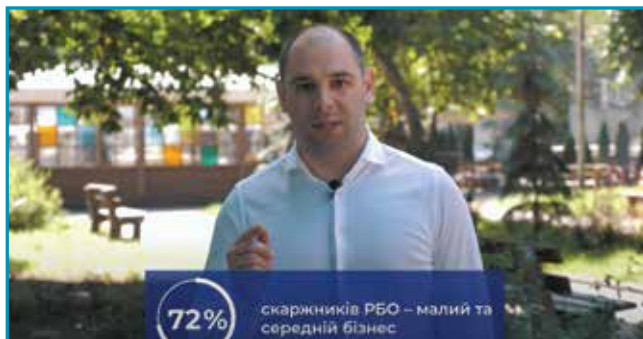
[HTTPS://BIT.LY/BOC_3607](https://bit.ly/BOC_3607)

З цього приводу
**БІЗНЕС-ОМБУДСМЕН МАРЧІН
 СВЕНЧИЦЬКИЙ ЗАУВАЖИВ:**

«ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНУ «ПРО УСТАНОВУ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА В УКРАЇНІ» СТАНЕ ХОРОШИМ СИГНАЛОМ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ТА МІЖНАРОДНИХ ІНВЕТОРІВ ТА ЗАБЕЗПЕЧИТЬ ДОТРИМАННЯ УКРАЇНОЮ ПРИНЦИПІВ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА ТА ВИКОРИСТАННЯ ВСІХ ІНСТРУМЕНТІВ ДЛЯ ЗАХИСТУ ІНТЕРЕСІВ БІЗНЕСУ ВІД МОЖЛИВИХ НЕПРАВОМІРНИХ ДІЙ ДЕРЖОРГАНІВ».

Раніше заступник голови комітету з питань економічного розвитку Верховної Ради Дмитро Кисилевський запропонував депутатам відкликати попередню версію закону, яка була перехідною з Ради восьмого скликання.

«СТАРА РЕДАКЦІЯ ВТРАТИЛА АКТУАЛЬНІСТЬ, АЛЕ НЕ ВТРАТИЛА АКТУАЛЬНОСТІ ДІЯЛЬНІСТЬ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА В УКРАЇНІ. НОВА РЕДАКЦІЯ ЗАКОНОПРОЄКТУ ВРАХОВУЄ НЕДОЛІКИ ПОПЕРЕДНЬОЇ ВЕРСІЇ І ВІДПОВІДАЄ СЬОГОДНІШНІМ РЕАЛІЯМ. ЗАКОНОДАВЦЕ ВРЕГУЛЮВАННЯ СТАТУСУ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА СПРИЯТИМЕ КРАЩОМУ ЗАХИСТУ УКРАЇНСЬКОГО БІЗНЕСУ», –
АЗНАЧИВ ДМИТРО КИСИЛЕВСЬКИЙ.

КЛЮЧОВІ НОВЕЛИ ЗАКОНОПРОЄКТУ №3607 «ПРО УСТАНОВУ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА В УКРАЇНІ»

Поточна основа діяльності – Постанова Кабінету Міністрів України:

Необхідна основа діяльності – Закон «Про Установу бізнес-омбудсмена»:

1. ЗМІНА ПРАВОВОГО СТАТУСУ

- Від «дорадчого органу при Кабінеті Міністрів України», Рада бізнес-омбудсмена перетворюється на неурядову неприбуткову організацію: Установа бізнес омбудсмена (УБО)
- Статус Установи – неурядова неприбуткова організація – необхідний для гарантії незалежності від державних органів, які можуть втручатися в її роботу
- Стане можливим створення територіальних представництв в областях та в Автономній Республіці Крим

2. ВПРОВАДЖЕННЯ МЕХАНІЗМІВ ДЛЯ ВИКОНАННЯ СИСТЕМНИХ РЕКОМЕНДАЦІЙ

Одне з ключових завдань РБО – розробка рекомендацій державним органам з метою покращення умов ведення бізнесу в Україні, а також попередження корупції та інших неправомірних дій держорганів. З цією метою РБО надає пропозиції та рекомендації Кабінету Міністрів України та іншим органам влади щодо того, як вирішувати системні проблеми бізнесу. Проте у Постанові відсутні механізми за допомогою яких Рада могла б впливати на виконання своїх системних рекомендацій

Вносить наступні важливі зміни. Бізнес-омбудсмен отримає право:

- В пріоритетному порядку зустрічатися з усіма державними службовцями всіх державних органів, місцевих органів влади тощо
- Щоквартально зустрічатися з Прем'єр-міністром України для обговорення найбільш актуальних перешкод для ведення бізнесу з точки зору БО
- Бути присутнім та виступати на засіданнях ВРУ, Кабінету Міністрів України, урядових комітетів, відповідно до регламенту цих установ

3. СТВОРЕННЯ ПОРЯДКУ РОЗГЛЯДУ СКАРГ НА ЗАКОНОДАВЧОМУ РІВНІ

Порядок подання, обробки та розгляду скарг від суб'єктів підприємницької діяльності визначається Регламентом РБО. Цей документ затверджений Наглядовою радою та може бути змінений за її рішенням у будь-який час

- Встановлює критерії відповідності вимогам розряду скарг, вичерпний перелік підстав для відхилення звернень, та типи рішень, які може приймати УБО
- Забезпечує більш стабільний, стандартизований та чіткий порядок розгляду скарг, тобто скаржники матимуть реалістичні очікування внаслідок втручання УБО
- Створює правовий обов'язок УБО розглядати індивідуальні скарги, недотримання якого може бути оскаржено в суді зацікавленими сторонами

4. РЕГУЛЮВАННЯ ОБОВ'ЯЗКУ СПІВПРАЦІ З РАДОЮ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА

Органи державної влади та місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі та у спосіб, передбачений Конституцією та законами України. Тому, наприклад, з метою отримання необхідних документів для розслідування, РБО має використовувати загальний акт про доступ до публічної інформації

- Законопроект встановлює обов'язок співпраці з УБО
- Законопроект зобов'язує органи, які не підпорядковані Кабінету Міністрів України (зокрема прокурорів, Службу безпеки України, органи місцевого самоврядування), співпрацювати з УБО
- Законопроект розширює адміністративну відповідальність державних чиновників щодо незаконної відмови своєчасного надання точної інформації за запитом УБО

5. ОНОВЛЕНІ ІНСТРУМЕНТИ РЕАГУВАННЯ НА НЕПРАВОМІРНІ ДІЇ ДЕРЖОРГАНІВ

- Постанова не накладає суворих зобов'язань реагувати на рекомендації РБО, тому належна реакція органу поки що здебільшого є проявом його «доброї волі»
- Постанова не надає РБО право брати участь у процедурах адміністративного скаргення
- Рада інколи стикається з ситуацією, коли держоргани не дозволяють їй бути присутньою на особистих прийомах з державними чиновниками, або відмовляють в організації робочих зустрічей. Такі відмови обґрунтовуються тим, що працівники РБО не є уповноваженими представниками бізнесу
- Законопроект передбачає, що звернення УБО – документ обов'язковий для розгляду та вимагає обґрунтованої відповіді
- Законопроект вимагає від держорганів реагування на рекомендацію УБО, шляхом надання інформації, де будуть викладені вжиті заходи, або дії для припинення неправомірних дій, або ж обґрунтована відповідь чому такі заходи або дії не були вжиті
- Законопроект дає можливість представнику УБО брати участь в адміністративній процедурі
- Законопроект має вирішити цю проблему, адже встановлює право бізнес-омбудсмена вільно відвідувати державні органи, державні компанії та судові слухання

6. НАГЛЯДОВА РАДА

- До складу Наглядової ради входять представники уряду (блок 1); ЄБРР та ОЕСР (блок 2); та 5 українських бізнес-асоціацій (блок 3). Наглядова рада здійснює загальний нагляд без права втручатися в розслідування та рекомендації РБО
- Блок 3 складається з Американської торговельної палати в Україні, Європейської Бізнес Асоціації, Федерації роботодавців України, Торгово-промислової палати України та Українського союзу промисловців і підприємців
- Постанова не передбачає входу до складу Наглядової ради інших організацій – обмежується лише тими учасниками, які підписали Меморандум про взаєморозуміння для Української Антикорупційної ініціативи від 12.05.2014
- Закон визначає критерії та механізм входу інших бізнес-асоціацій до складу Наглядової ради УБО
- Закон передбачає можливість добровільного виходу бізнес-асоціацій зі складу Наглядової ради УБО

ЗУСТРІЧІ ЩОДО ОБГОВОРЕННЯ ЗАКОНОПРОЄКТУ З КОМІТЕТОМ ВЕРХОВНОЇ УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА НАРОДНИМИ ДЕПУТАТАМИ

Необхідність прийняття закону «Про Установу бізнес-омбудсмена» висловили провідні бізнес-асоціації в Україні – вони надіслали листи підтримки ключовим державним органам, відповідальним за проєкт закону.

До того, як законопроєкт було зареєстровано в Парламенті, команда РБО на чолі з Марчіном Свенчіцьким брала участь у двох засіданнях Комітету Верховної Ради з питань економічного розвитку, що є профільним комітетом, відповідальним за законопроєкт, а також особисто зустрічалася з членами кількох політичних партій та народними депутатами. Депутати Комітету Верховної Ради з питань економічного розвитку майже одногослосно рекомендували підтримати законопроєкт в першому читанні під час пленарного засідання Верховної Ради.

03/06 БІЗНЕС-ОМБУДСМЕН ПРЕЗЕНТУВАВ
ЗАКОНОПРОЄКТ ПІД ЧАС
ЗАСІДАННЯ КОМІТЕТУ ВРУ З ПИТАНЬ
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

26/06 КОМІТЕТ ВРУ З ПИТАНЬ
ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
РЕКОМЕНДУВАВ ПІДТРИМАТИ
ЗАКОНОПРОЄКТ В ПЕРШОМУ
ЧИТАННІ ПІД ЧАС ПЛЕНАРНОГО
ЗАСІДАННЯ ВРУ

ВИСЛОВЛЮЄМО СВОЮ ПІДТРИМКУ ЩОДО ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНОПРОЄКТУ «ПРО УСТАНОВУ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА В УКРАЇНІ» №3607. ДАНИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ СТАБІЛІЗУЄ РОБОТУ РАДИ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА, РОЗШИРЮЄ МОЖЛИВОСТІ ЗАХИСТУ БІЗНЕСУ ТА РОБИТЬ МОЖЛИВИМ ПРОДОВЖЕННЯ ФІНАНСУВАННЯ УСТАНОВИ ЗА РАХУНОК МІЖНАРОДНИХ ДОНОРІВ. ЗАКОН НАДАСТЬ ПОЗИТИВНИЙ СИГНАЛ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ТА МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИТОРІВ, ЗМІЦНИТЬ ІМІДЖ УКРАЇНИ ЯК ДЕРЖАВИ, В ЯКІЙ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ УСІ ЗАХОДИ ДЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА.

АРТЕМ КОСТЕЦЬКИЙ
КЕРІВНИК ІНІЦІАТИВНОЇ ГРУПИ «ЦЕНТР РОЗВИТКУ ХАРКІВСЬКОГО ПЕРЕДМІСТЯ»

ГО «КЛУБ ДІЛОВИХ ЛЮДЕЙ УКРАЇНА» ПІДТРИМУЄ ПРОЄКТ ЗАКОНУ «ПРО УСТАНОВУ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА В УКРАЇНІ» І ВВАЖАЄ РОБОТУ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА ЯК ТАКУ, ЩО СПРИЯЄ РОЗВИТКУ МАЛОГО ТА СЕРЕДЬНОГО БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ.

ГО «КЛУБ ДІЛОВИХ ЛЮДЕЙ УКРАЇНА»

ПРЕДСТАВНИКИ БІЗНЕСУ ТАКОЖ ПІДКРЕСЛИЛИ НЕОБХІДНІСТЬ УХВАЛЕННЯ ЗАКОНУ:

НАША ОРГАНІЗАЦІЯ ПІДТРИМУЄ ПРОЄКТ ЗАКОНУ «ПРО УСТАНОВУ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА В УКРАЇНІ», ТОМУ ЩО З ПОЧАТКУ РОБОТИ В УКРАЇНІ РАДА БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА РОЗГЛЯНУЛА БАГАТО ЗВЕРНЕНЬ ВІД БІЗНЕСУ ТА ДОПОМОГЛА ПІДПРИЄМЦЯМ ПРИПИНИТИ СОТНІ ВИПАДКІВ ЗЛОВЖИВАНЬ ДЕРЖСЛУЖБОВЦІВ ТА ЗАКРИЛА ДЕСЯТКИ КРИМІНАЛЬНИХ СПРАВ.

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «СПІЛКА ЖІНОК ЧЕРНІГІВЩИНИ»

«ІСНУЄ НЕОБХІДНІСТЬ ПОВНОЦІННОГО ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНСТИТУТУ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА НА ЗАКОНОДАВЧОМУ РІВНІ, ЯК НЕЗАЛЕЖНОЇ ТРЕТЬОЇ ОСОБИ, ЩО СПРИЯЄ СУБ'ЄКТАМ ПІДПРИЄМНИЦТВА В ЗАХИСТІ ЇХ ПРАВ У СТОСУНКАХ ІЗ СУБ'ЄКТАМИ ВЛАДНИХ ПОВНОВАЖЕНЬ. МИ ПЕРЕКОНАНІ, ЩО ІНСТИТУТ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА, ЯКИЙ БАЗУЄТЬСЯ НА СТАБІЛЬНІЙ ЗАКОНОДАВЧІЙ БАЗІ, СТАНЕ ІСТОТНИМ ЧИННИКОМ ЗМІЦНЕННЯ ВЕРХОВЕНСТВА ПРАВА В ДІЛОВОМУ СЕРЕДОВИЩІ УКРАЇНИ».

ЕНДІ ГУНДЕР, ПРЕЗИДЕНТ АМЕРИКАНСЬКОЇ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ПАЛАТИ В УКРАЇНІ

НА СЬОГОДНІ РАДА БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА Є НАЙЕФЕКТИВНІШИМ ОРГАНОМ ЗАХИСТУ ІНТЕРЕСІВ БІЗНЕСУ У ДЕРЖАВНИХ ОРГАНАХ. КЛЮЧОВИМ ПИТАННЯМ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОДАЛЬШОГО ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ РАДИ Є ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНОПРОЄКТУ «ПРО УСТАНОВУ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА».

ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ ПЕКАРІВ

ПРАВЛІННЯ АСОЦІАЦІЇ «УКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ МЕБЛЕВИКІВ» ПІДТРИМУЄ РАДУ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА ТА ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНОПРОЄКТУ «ПРО УСТАНОВУ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА». ЦЕЙ ЗАКОНОПРОЄКТ СТАБІЛІЗУЄ РОБОТУ УСТАНОВИ ТА РОЗШИРИТЬ МОЖЛИВОСТІ ЗАХИСТУ БІЗНЕСУ, ЩО ТАКОЖ СТАНЕ ПОЗИТИВНИМ СИГНАЛОМ ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ ТА МІЖНАРОДНИХ ІНВЕСТИТОРІВ.

В.Л. ПАТІС
ПРЕЗИДЕНТ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ АСОЦІАЦІЇ
МЕБЛЕВИКІВ

ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНОПРОЄКТУ «ПРО УСТАНОВУ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА В УКРАЇНІ» СТАБІЛІЗУЄ РОБОТУ УСТАНОВИ, РОЗШИРИТЬ МОЖЛИВОСТІ ЗАХИСТУ БІЗНЕСУ ТА ЗРОБИТЬ МОЖЛИВИМ ФІНАНСУВАННЯ УСТАНОВИ ЗА РАХУНОК МІЖНАРОДНИХ ДОНОРІВ.

В.О. ПРЕЗИДЕНТА В. БИКОВЕЦЬ
ВСЕУКРАЇНСЬКА АСОЦІАЦІЯ
РОБОТОДАВЦІВ

«НАРАЗІ ІСНУЄ ГОСТРА НЕОБХІДНІСТЬ ПОВНОЦІННОГО ЗАПРОВАДЖЕННЯ НА ЗАКОНОДАВЧОМУ РІВНІ В УКРАЇНІ ІНСТИТУТУ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА. ОКРІМ СУТО ПРАКТИЧНОГО ЗАСТОСУВАННЯ НАЯВНІСТЬ ЦЬОГО ЗАКОНУ СПРИЯТИМЕ ПОЗИТИВНОМУ ІМІДЖУ КРАЇНИ ЯК ДЛЯ НАЦІОНАЛЬНОГО, ТАК І ІНОЗЕМНОГО БІЗНЕСУ».

АНАТОЛІЙ КІНАХ, ПРЕЗИДЕНТ
УКРАЇНСЬКОГО СОЮЗУ ПРОМИСЛОВЦІВ І
ПІДПРИЄМЦІВ

ГЕННАДІЙ ЧИЖИКОВ, ПРЕЗИДЕНТ
ТОРГОВО-ПРОМИСЛОВОЇ ПАЛАТИ УКРАЇНИ

НАРАЗІ КЛЮЧОВИМ ПИТАННЯМ ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОДАЛЬШОГО ЕФЕКТИВНОГО ФУНКЦІОНУВАННЯ РАДИ Є ПРИЙНЯТТЯ ЗАКОНОПРОЄКТУ «ПРО УСТАНОВУ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА В УКРАЇНІ» №3607, ЯКИЙ БУЛО ЗАРЕЄСТРОВАНО У ВЕРХОВНІЙ РАДІ УКРАЇНИ ЗА ІНІЦІАТИВОЮ 39 НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ – ПРЕДСТАНИКІВ РІЗНИХ ФРАКЦІЙ ТА ГРУП. ПРОСИМО ДЕПУТАТІВ ПІДТРИМАТИ ЗАЗНАЧЕНИЙ ЗАКОНОПРОЄКТ, ОСКІЛЬКИ ЙОГО ПРИЙНЯТТЯ РОЗШИРИТЬ МОЖЛИВОСТІ ЗАХИСТУ БІЗНЕСУ.

В. БИКОВЕЦЬ
ГЕНЕРАЛЬНИЙ ДИРЕКТОР, СПІЛКА
ПІДПРИЄМЦІВ МАЛИХ, СЕРЕДНІХ
І ПРИВАТИЗОВАНИХ ПІДПРИЄМСТВ УКРАЇНИ

АСОЦІАЦІЯ СУДНОБУДІВНИКІВ УКРАЇНИ «УКРСУДПРОМ» ПІДТРИМУЄ ЗАКОНОПРОЄКТ «ПРО УСТАНОВУ БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА В УКРАЇНІ» №3607, АДЖЕ РАДА БІЗНЕС-ОМБУДСМЕНА – ЦЕ ДІЄВИЙ ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ЗАХИСТУ БІЗНЕСУ ТА БОРОТЬБИ З КОРУПЦІЄЮ, ЩО СПРИЯЄ ПОКРАЩЕННЮ ІНВЕСТИЦІЙНОГО КЛІМАТУ ЯК ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ, ТАК І ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ІНВЕСТИТОРІВ ТА НАЛАГОДЖУЄ КОНСТРУКТИВНУ Й ПРОЗОРУ СПІВПРАЦЮ МІЖ БІЗНЕСОМ ТА ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ.

ВІКТОР ЛИСИЦЬКИЙ
ПРЕЗИДЕНТ АСОЦІАЦІЇ

3.2. СПІВПРАЦЯ З ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ

РБО
ПІДПИСАЛА

12

МЕМОРАНДУМІВ
ПРО СПІВПРАЦЮ
З НАСТУПНИМИ
ДЕРЖАВНИМИ
ОРГАНАМИ:

Державна податкова служба

Державна митна служба

Державна фіскальна служба

Офіс генерального прокурора

Служба безпеки України

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів

Державна регуляторна служба

Міністерство юстиції

Національне антикорупційне бюро

Київська міська державна адміністрація

Національна поліція

Національне агентство із запобігання корупції

ЗАСІДАННЯ ЕКСПЕРТНИХ ГРУП

Експертні групи є платформою для відкритого та прозорого розгляду конкретних скарг, а також вдосконалення законодавства, яке регулює підприємницьку діяльність, та усунення перешкод для ведення бізнесу в Україні.

**ДЕРЖАВНА ПОДАТКОВА
СЛУЖБА**

Кількість
зустрічей

7

Кількість
розглянутих
кейсів під час
засідань

105

**ДЕРЖАВНА МИТНА
СЛУЖБА**

4

9

**ДЕРЖАВНА ФІСКАЛЬНА
СЛУЖБА**

1

3

**МІНІСТЕРСТВО
ЗАХИСТУ ДОВКІЛЛЯ ТА
ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ**

2

12

ВСЬОГО

14

129

3.3. ПРАКТИЧНІ СЕМІНАРИ ДЛЯ БІЗНЕСУ

У партнерстві з Американською торговельною палатою ми продовжили серію освітніх заходів для бізнесу. Адаптуючись до викликів часу та обмежень, пов'язаних з пандемією COVID-19, ми перевели всі заходи в онлайн формат. Але як і раніше наші інспектори поділилися практичними порадами з представниками бізнесу на основі досвіду розгляду тисяч скарг бізнесу.

29.05.2020 ПРАКТИЧНИЙ СЕМІНАР «ЕФЕКТИВНА ВЗАЄМОДІЯ З ДЕРЖАВНИМИ ОРГАНАМИ: ЯК ПОЧУТИ ВІД ЧИНОВНИКА «ТАК»

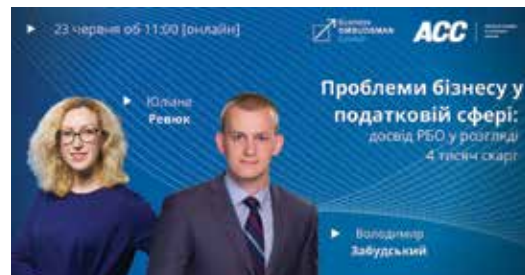
Під час вебінару інспектори розглянули наступні питання:

- Постановка цілей і планування взаємодії з державним органом
- «Домашня робота» перед зустріччю з чиновником
- Моніторинг розгляду заяви/скарги державним органом
- Soft skills та поради для адміністративного оскарження
- Як ефективно скаржитися до РБО

23.06.2020 ПРАКТИЧНИЙ СЕМІНАР «ПРОБЛЕМИ БІЗНЕСУ У ПОДАТКОВІЙ СФЕРІ: ДОСВІД РБО У РОЗГЛЯДІ 4 ТИСЯЧ СКАРГ»

Під час вебінару інспектори розглянули наступні питання:

- Допомога Ради в разі проблем бізнесу з податковими органами, і про що треба пам'ятати, звертаючись до Ради. З якими скаргами з податкових питань бізнес найчастіше звертається до РБО
- Проблемні питання, які виникають в бізнесу під час податкових перевірок та оскарження їх результатів
- Проблемні питання, пов'язані з адмініструванням ПДВ, з якими бізнес звертається до Ради
- Специфіка скарг бізнесу, пов'язаних із роботою системи СМКОР: блокування податкових накладних, переліки ризикових платників податків
- Особливості скарг, пов'язаних із функціонуванням СЕА ПДВ

**МИ ПЛАНУЄМО ПРОВЕСТИ
ЩЕ БІЛЬШЕ ЗАХОДІВ У
ІІІ КВАРТАЛІ 2020 РОКУ.
ЗАЛИШАЄМОСЯ НА
ЗВ'ЯЗКУ!**

3.4. ЗВ'ЯЗКИ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Рада бізнес-омбудсмена використовує зовнішні комунікації, щоб інформувати стейкхолдерів про тенденції скарг бізнесу, висвітлювати системні проблеми підприємців та пропонувати шляхи їх вирішення. Варто зазначити, що ми працюємо з медіа виключно на основі безкоштовного інформаційного обміну, надаючи зі свого боку експертні консультації, юридичний аналіз та свіжу статистику звернень бізнесу стосовно неправомірних дій державних органів.

МЕДІА

Розуміючи та поважаючи нашу місію у захисті законних інтересів бізнесу та покращенні бізнес-клімату, профільні журналісти завжди готові знайомити читацьку аудиторію з результатами нашої роботи. Медіа також високо оцінюють рівень нашої правової експертизи та вміння передавати повідомлення — наші фахівці є частими авторами на ключових онлайн платформах, доповідачами на форумах і семінарах, спікерами телевізійних і радіостудій.

З початку роботи у травні 2015 року, Раду бізнес-омбудсмена та її офіс згадували

26000+

разів,

100%

цих згадувань були позитивними або нейтральними.

У ЦЬОМУ КВАРТАЛІ НАШІ ІНТЕРВ'Ю ОПУБЛІКУВАЛИ:

ПЛАТФОРМИ МІЖНАРОДНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ:

ЄБРР

СПЕЦІАЛІЗОВАНІ ЮРИДИЧНІ МЕДІА:

Юридична Газета

Український юрист

Юридична практика

БІЗНЕС-ВИДАННЯ:

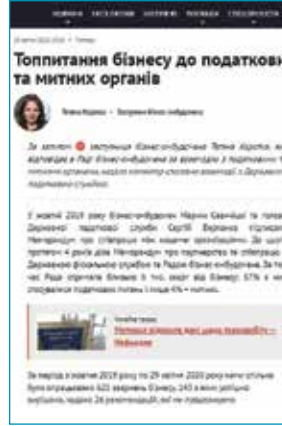
UA-Times

Закон і Бізнес

The Page

The Page

Журнал «Бізнес»

DOU.ua

Taxlink

Інтерфакс-Україна

Приватний підприємець

Суспільне

Українське радіо

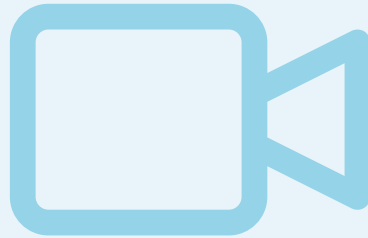

24 канал

РБО співпрацює зі ЗМІ на засадах інформаційного обміну і не надає фінансової компенсації видавцям або журналістам за згадування її діяльності або спікерів.

МИ ТАКОЖ ПРЕДСТАВИЛИ РЕЗУЛЬТАТИ НАШОЇ РОБОТИ НА ТЕЛЕБАЧЕННІ:

The Page

4 канал

Перший діловий телеканал

Україна 24

Україна 24

Delo.ua

Радіо НВ

ЄБРР

UA-Times

8 канал

8 канал

8 канал

ТА РАДІО:

Українське радіо

СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ

FACEBOOK

(@Business
Ombudsman
Ukraine)

LINKEDIN

(@Business
Ombudsman
Council)

TWITTER

(@bus_ombudsman)

INSTAGRAM

(@business_
ombudsman_
council)

YOUTUBE

(@Рада
бізнес-
омбудсмена)

ЩО МИ РОБИМО
В СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ:

- Ділимося історіями успіху. Робимо висновки з невдалих кейсів
- Розповідаємо про системні проблеми, з якими стикається бізнес
- Публікуємо важливі новини. Ділимося думками та поглядами
- Створюємо власний контент. Знімаємо відео
- Ділимося статтями, рубриками та іншим корисним контентом
- Анонсуємо наші заходи, транслюємо їх наживо
- Спілкуємося з фолловерами. Швидко реагуємо на їхні запитання

ПОДІЇ:

13/05/2020

Вебінар

Боротьба з корупцією та єднання: стійка відповідь на COVID-19 та відновлення

Організовано:
ОЕСР

26/05/2020 – 28/05/2020

Віртуальна конференція

Панель: Регулювання банківської сфери – виклики майбутнього

Організовано:
FinConf
(Bosnia & Herzegovina)

Панель: Ринки капіталу

Панель: Цифрова трансформація

02/06/2020

Віртуальна конференція

Віртуальна конференція Інвестиційної Ради ЄБРР

Організовано:
ЄБРР

04/06/2020

Зустріч

Зустріч з Міністром закордонних справ Дмитром Кулебою

Організовано:

Міністерство закордонних справ України

За результатами зустрічі ми підготували брошуру щодо того, як подавати звернення до РБО для іноземних компаній.

04/06/2020

Вебінар

Подвійний удар після COVID: як ми можемо перебудувати ризики для публічних приватних підприємств?

Організовано:
DEİK İletişim

04/06/2020

Зустріч

Зустріч з Головою Державної податкової служби України Олексієм Любченком

Організовано:
Державна податкова служба України

10/06/2020

Вебінар

Підтримка відновлення та підсилення стійкості приватного сектору в Центральній Азії – регіональний вебінар

Організовано:
ОЕСР

12/06/2020

Віртуальна дискусія

Онлайн панельна-дискусія «Шлях України вперед: реалії для інвесторів у контексті COVID-19»

Організовано:
Американська торговельна палата

18/06/2020

Віртуальний круглий стіл

Eurasia Competitiveness Roundtable
Експертний огляд України –
Моніторинг стану впровадження стратегії розвитку МСБ

Організовано:
ОЕСР

19/06/2020

Засідання

Засідання Тимчасової спеціальної комісії Верховної Ради України з питань захисту прав інвесторів. Було презентовано пропозиції РБО до нового Антирейдерського законопроекту.

Організовано:

Тимчасова спеціальна комісія Верховної Ради України з питань захисту прав інвесторів

БЦ «Поділ Плаза»
вул. Спаська, 30А,
Київ 04070, Україна
(вхід з вул. Сковороди, 19)

Телефон: +380 (44) 237-74-01
Факс: +380 (44) 237-74-25
E-mail: info@boi.org.ua

www.boi.org.ua
[www.facebook.com/
BusinessOmbudsmanUkraine](https://www.facebook.com/BusinessOmbudsmanUkraine)